A verdadeira e a falsa paz

Lenildo Tabosa Pessoa

Agência S. I. B. - Julho — O Papa Paulo VI fêz, há poucos dias, um importante discurso, no qual declarou que "a tão linda palavra — "paz" teve e tem hoje, mais do que nunca, uma variedade de significados" e denunciou a manobra dos que fazem da citada palavra o "lema de uma propaganda que nem sempre é sincera e honesta".

Não é necessário muito esfôrço para se perceber a quem o Papa se estava referindo. Basta, para isso, que se observe o sentido em que falam de "paz" as pessoas pertencentes a conhecidas correntes ideológicas. Se a China e Vietnã do Norte mandam guerrilheiros para cometerem atentados contra a população do Vietnã do Sul, com o objetivo de implantarem o comunismo no país, estão trabalhando pela 'paz': se alguém procura fazer frente à agressão, êste sim, passa a ser chamado "agressor"; se os soviéticos mandam tanques para Budapeste e esmagam um movimento popular, estão também trabalhando pela "paz": os que defendem o povo são "fascistas" e reacionários"; quando Pequim explode suas bombas atômicas, é sempre em benefício da causa da "paz", o mesmo acontecendo à URSS quando impede um acôrdo desarmamentista rejeitando qualquer contrôle eficaz do desarmamento. De resto, nos discursos dos dirigentes comunistas ou nas conversas de seus agentes, nenhuma palavra é tão usada como "paz". Tudo o que êles fazem é pela "paz".

O Papa, porém, adverte seus fiéeis e as pessoas de bom senso para que não se iludam pensando que esta "paz" é a mesma desejada por tôda a Humanidade.

Na bôca dos comunistas, a "paz" é o lema de uma propaganda que nem sempre é sincera e honesta".

Se alguém acreditar em tal propaganda e ajudar os amigos dessa "paz" a chegarem ao poder, a vítima será o próprio povo, pois êles querem implantar a situação na qual, como advertiu Paulo VI, "esta "paz" é o resultado da privação da liberdade, esta 'paz' se converteu em sinônimo de uma ordem opressora e impasta". (Agência S. I B.).

AS OBRAS DE SIENKIEWICZ EM 43 IDIOMAS

Henrique Sienkiewicz é um dos escritores poloneses mais conhecidos no mundo. Nos anos de após-guerra, as obras de Sienkiewicz foram traduzidas em 43 idiomas. Do romance "QUO VADIS", até agora, existem 160 edições no estrangeiro.

Em mais de vinte idiomas foram publicadas antologias das obras de Sienkiewicz. Essas antologias compreendem não sòmente curtas narrações como também romances: "OS CAVALHEIROS TEUTONICOS", "NO DESERTO E NA SELVA", "QUO VADIS", e outros.

Em maio do corrente ano foi celebrado o 120.º aniversário de nascimento de Sienkiewicz. Até 15 de novembro próximo, 50.º aniversário da morte do célebre escritor, serão realizados diversos atos em homenagem a êle. Terão lugar sessões científicas consagradas à obra de Sienkiewicz. O Instituto de Estudos Literários da Academia Polonesa de Ciências realizará uma sessão científica da qual participarão escritores e críticos literários de outros países. O Pen-Club polonês projeta fazer uma exposição das obras de Sienkiewicz traduzidas para outros idiomas.

BRASIL FORA DO TRI

Portugal derrotou o Brasil pela contagem de 3:1. Isto quer dizer: Estamos fóra da Copa do Mundo. Difícil torna-se, nesta hora, apontar o culpado. Acusa-se a Comissão Técnica. Acusa-se a má escôlha dos jogadores. A nós, quer-nos parecer que houve excesso de auto-confiança. Fomos "Buscar a taça" e não jogar. O resultado aí está — ficamos alijados.

A equipe brasileira assim foi constituida: Manga, Fidélis, Belini, Orlando e Rildo; Denilson e Lima; Jairzinho, Silva, Pelé e Paraná.

QUARTAS DE FINAIS — 23.VII

1.º lugar do Grupo A contra o 2.º lugar do Grupo B
2.º lugar do Grupo A contra o 1.º lugar do Grupo B
1.º lugar do Grupo C contra o 2.º lugar do Grupo D
2.º lugar do Grupo C contra o 1.º lugar do Grupo D

SEMI-FINAIS

Quatro vencedores dos Grupos acima disputarão duas partidas no dia 25.VII.

FINAIS

Disputa do campeão do mundo entre dois finalistas, dia 30.VII em Londres. — Disputa do 3.º lugar no dia 28.VII.
Outros resultados Uruguai-México 2x2; Corea-Itália 1x0 e Argentina-Suissa 2x1.

130 ANOS DE CARLOS GOMES

Há 130 anos, nascia em Campinas, Antônio Carlos Gomes. Seus pais, Manoel José Gomes e Maria Jaguary Cardoso desejavam que o seu filho fôsse alfaiate. Aos 23 anos de idade, "Tonico" fugiu de casa. Viajou para o Rio. Hospedou-se em casa de um amigo e de lá escreveu uma carta ao pai, explicando a razão da fuga. Recebeu estímulo, em vez de censura, matriculando-se no Conservatório de Música.

No dia 4 de setembro de 1861, Carlos Gomes apresentou a sua primeira ópera "Noite do Castelo". Ao término do espetáculo, o imperador Pedro II agraciou o maestro com o hábito de Cavaleiro da Ordem da Rosa.

Em 1863, partiu Carlos Gomes para a Itália. Estudou no Conservatório de Música de Milão. Em 1866 apresentou a ópera "O Guarany", baseada no romance de José de Alencar.

Outras produções do compositor brasileiro: Fosca, Salvatore Rosa, Lo Schiavo, Condor e Colombo. Tendo retornado à Pátria, sua situação tornou-se atribulada devido à desilusão até por parte do imperador.

Faleceu no dia 16 de setembro de 1896. Seu corpo embalsamado encontra-se sob o monumento erigido em sua memória na cidade de Campinas.

O PROXIMO

O CRISTIANISMO DIGNIFICOU O HOMEM. TROUXE AMOR, TRANSFORMOU A CONVIVENCIA, MUDOU CONCEITOS EGOISTAS, FEZ OS HOMENS "PRÓXIMOS". A DISTANCIA, FRUTO DO EGOISMO, FOI SURPRESA. O NOVO MANDAMENTO — AMOR AO PRÓXIMO TRANSFORMOU OS HOMENS EM IRMÃOS. O SOFRIMENTO, A MISERIA EM SUA VASTIDAO, O DESAMPARO ENCONTRARAM LENITIVO E ESPERANÇA NA SOLIDARIEDADE, NA FRATERNIDADE E NA CARIDADE CRISTAS.

QUALQUER UM ?

Os pagãos desprezavam o pobre. Vulgo, pleben eram sinônimos de desumanidade. O ódio era o quinhão que se dava ao deserdado da sorte.

"Amarás o Teu próximo" — é a Lei antiga, tornada Nôvo Mandamento para os discípulos do Cristo. Êle se identifica com o faminto; Com o sedento; com o forasteiro; com o enfêrmo; com o encarcerado. Com todos aquêles que o paganismo devotava despréso, ódio, abandono, Cristo se identifica. Faz do cuidado que seus discípulos tiverem para com o pobre, o sinal de Cristão. Alimentar o que tem fome; dar de beber ao sedento; abrigar o sem teto: vestir o pobre; visitar o doente e o encarcerado é o cartão de identidade cristã. Para êstes está reservada a posse do reino, preparado desde a criação do mundo.

O Cristão ama o pobre, porque nêle identifica o Mestre. O testemunho do Cristianismo está eternizado nos Hospitais, nas Casas Assistenciais, nas lutas sustentadas para que haja promoção da justiça, entre os injustiçados; condições de humanidade, de vida, de promoção humana para aquêle que o século XX, fundamentado nos conceitos pagãos chamou de "qualquer um". "Qualquer um" é o homem da rua. O esfarrapado. O faminto. O sedento de pão. De liberdade. De Justiça. De vida condigna.

DOIS CAMPOS EM CONFRONTO

Caridade

— Exército de irmãs — consagradas ao trato com a Miséria humana.

— Hospitais, asilos, sanatórios, cárceres — um mundo oculto de dor, de lágrimas — uma legião de anônimos cristãos lutando para minorar o sofrimento. Eles amam o próximo "Com o suor do seu rosto e com o vigor de seus braços". S. Vicente de Paulo

— Batalhões de voluntários, em tôdas as frentes desenvolvem o trabalho de promover o bem estar, a justiça entre os menos favorecidos das fábricas e dos campos.

— Levas de homens imbuidos do espírito de Cristo e organizados em Conferências, que levam o nome do Pai da Caridade — Vicente de Paulo — defrontam-se ombro a ombro, com as causas sociais, econômicas e políticas, semeadoras da desgraça. Êles traduzem o Evangelho do Novo Mandamento.

— Filhas da Caridade — Senhoras da Caridade — Enfermeiras — Assistentes sociais — é o mundo de homens e mulheres que vivem o "Amarás ao teu próximo".

— Êstes amam! Êstes vivem o Evangelho! Êstes compreenderam a Mensagem de Cristo!

Os sem caridade.

— Os egoístas que acumulam capitais. Tudo para si — em detrimento do próximo, que "são os outros".

— Os endeusadores do EU, que entendem o Evangelho, "sem o próximo".

— Os defensores do paternalismo — isto não é caridade — Dar migalhas que sobram...

— Os doadores de esmolas interesseiras. Sabe a direita. Sabe a esquerda. Sabe a coluna social. Caridade com fanfarronice!

— Os desprezadores — Próximo é "qualquer um" — os que conhecem apenas do Evangelho: "pobres sempre tereis". Os filósofos do conformismo — do deixa estar! do Tem que ser assim!

— Os exploradores da miséria, do analfabetismo, da opressão, das injustiças sociais...

— Êstes, cristãos de nome, negam o Evangelho — a caridade.

DIA DA CARIDADE

O Evangelho é a caridade. A caridade sem justiça, sem o amor ao próximo, é mentira. É tapeação. É traição. Foi instituido o "Dia da Caridade". É comemorado na festa do Padroeiro de tôdas as obras caritativas — S. Vicente de Paulo, 19 de julho. Diz o decreto que neste dia sejam feitas promoções especiais. Oficiais. Tudo isto porém não deve ter aspecto só superficial, protocolar. A caridade é liberdade, diz São Paulo. É vivência antes que formalismo.

Grande passo, mas desde que acompanhado de vivência do Evangelho, da Verdadeira Caridade. Caridade — amor. Não: caridade — esmola. Caridade — proteção. Caridade exterior. Caridade — ostentação. Caridade — soluna social.

LINGUAGEM TRANSCONTINENTAL POR SINAIS — Robert Furman conversa por meio de sinais com um surdo-mudo, pelo sistema de "fotofonia". Êle estava na Feira Mundial de Nova York e o surdo-mudo em Disneylândia, Califórnia. Furman foi um dos 30 estudantes da Escola Norte-Americana para Surdos, de Connecticut, que falaram por meio dêsse sistema, na Exposição da Bell Telephone Company, naquela Feira.

Deu à Luz Quádruplos

A. N. — Nasceram na maternidade de Buenos Aires três meninas e um menino dados à luz por uma só mãe. O parto, ademais, foi prematuro, já que os bebês nasceram sete meses depois da concepção. Todos estão na incubadoura.

Tópicos da Semana

— Dois astronautas americanos no espaço superam todos os recordes de altitude. Fazem dois acoplamentos e mais uma série de experiências científicas.

— Russia nega-se a participar das negociações sôbre a paz no Vietnã.

— Saúde, Educação e Bem-Estar, será a meta do meu govêrno — afirma Costa e Silva.

— Existem apenas dois candidatos do MODEBRA à governança dos 11 Estados nos quais haverá eleição indireta em outubro próximo. Trata-se do professor Cirne Lima, do Rio Grande do Sul e do general Mena Barreto, do Estado de São Paulo.

— Para uma visita oficial de nove dias, chegou ao Brasil o presidente do Israel, sr. Zalman Shazar.

15 ANOS DE O ESTADO

Um dos mais conceituados jornais da capital do Estado, "O ESTADO DO PARANÁ" festeja o seu décimo quinto aniversário. Para marcar o evento, o Estado programou uma série de conferências que têm lugar na Biblioteca Pública do Paraná. O governador do Estado, Paulo Pimentel abriu o ciclo de palestras. Disse-rtou sôbre o tema "A Imprensa e o Govêrno".

SUPOL

COMUNICADO 41/66

PROMOÇÕES MILENÁRIAS

Estamos às vésperns do fim do Ano do Milênio. O mundo todo tomou conhecimento de uma nação que andava esquecida. Foram séculos de "deixar de lado" que a cristandade muito deve. O Milenário, entre lutas, entre comemorações, peripécias, dificuldades, fêz com que as nações cristãs e mesmo aquelas que estão longe de Cristo tomaram conhecimentos da Nação polonêsa.

A SUPOL desenvolveu um dos maiores esforços para que o milenário fôsse conhecido nas terras de Santa Cruz. Divulgamos. Promovemos comemorações nos centros da comunidade. Lançamos novas idéias como a de "Comunidade Brasileiro Polonesa". Mandamos imprimir a flâmula do milênio, a fim de divulgar feitos de uma nação que optou por Cristo, há dez séculos. Conjuntamente com a Universidade Federal do Paraná foi organizado e promovido o concurso do milênio, que visava registrar para a História os feitos das gerações que nos antecederam.

Semanalmente desenvolvemos para tornar conhecida a nação o programa do Milênio, que leva através de uma cadeia de 12 emissôras as promoções da Grande data. Êste programa é um esfôrço conjunto de um punhado de idealistas que pretendem levar aos quatro cantos do Brasil a música, as tradições e os feitos de um povo engajado a uma causa.

Estamos atingindo o ano das comemorações. Muitas localidades. Paróquias. Capelas. Sociedades. Organizações. Escolas entraram nessa campanha de divulgar, de comemorar, de festejar, de recordar, de promover o Milenário.

Lançamos neste Comunicado a idéia de festejarmos, nos lugares onde não se comemorou para entrarem em contacto com a SUPOL, afim de nestes poucos meses promovermos juntos as festas do Milenário. É um dever dos filhos que herdaram uma cultura, uma tradição, um legado.

Festejemos. Comemoremos o Milenário! Recordemos os feitos de nossos antepassados!

— Secretaria da SUPOL

Padre Católico em organização protestante

NOVA YORK — Pela primeira vez em sua história, o Conselho Mundial das Igrejas, organização que congrega vários credos protestantes, nomeou um padre católico para exercer as funções de seu diretor-adjunto.

Oescolhido foi o pe. David Brown, jesuita, professor de Teologia na Universidade de Loyola, em Chicago. Entre outras coisas, o pe. Brown deverá assessorar a organização em assuntos ecumênicos.

TOUROS GIR

A Secretaria da Agricultura, dentro do programa que vem executando para o aprimoramento da pecuária estadual, entregou trinta touros da raça "GIR", a criadores da região de Morretes. A próxima distribuição será feita no município de Assaí.

SR.GABRIEL STELMASZCZYK

SR.ROBERTO LANDOWSKI

LUD

NAJWIĘKSZY TYGODNIK POLSKI W AMER. POŁUDN. — ZAŁOŻONY W 1920 R.
"LUD" ("O POVO") O MAIOR JORNAL POLONES DA AMER. LATINA — FUNDADO EM 1920

ROK 41 | CURITIBA — 27 LIPCA — (JULHO) — | NR 30 | 1966

Nieudana ofensywa

Opozycyjna partia MODEBRA zwołała nadzwyczajną sesję Kongresu na 25 bm. Do sesji tej jednak nie doszło, z powodu nieobecności przepisanej liczby parlamentarzystów. Sprawa kasacji znacznej liczby deputowanych z różnych Stanów, należących przede wszystkim do MODEBRY (MDB), wpłynęła na powyższą decyzję. Zapowiedzianej gremialnej dymisji deputowanych MDB z gauszowskiej Izby Ustawodawczej, dotąd nie uskutecznono, odkładając ją do wyniku sesji Kongresu. Na sesji tej nowy minister Sprawiedliwości odpowiedzieć miał n arożne interpelacje stawiane przez elementy opozycyjne.

Zwołanie Kongresu było manewrem politycznym użytym przez MDB, by wpłynąć na zdefiniowanie się prezydenta Castelo Branco, czy pragnie on, by istniała w kraju opozycja, czy też chce ją skończyć. MDB nie może się zgodzić na dalsze kasacje swych deputowanych, na solidarność partyjną oraz na wydanie nowego Aktu p. Prezydenta, o nie wybieralności. Akt ten nie dopuści do rejestracji w Trybunale Wyborczym kandydatów niegodnych, czyli zamieszczanych w procesy IPM (przeciw korupcji i subwersji).

Główni liderzy MODEBRY — Vieira de Melo oraz Adauto Cardoso zamierzali wymóc na ministrze Sprawiedliwości jasnego wypowiedzenia się w kwestii wyboru kandydatów na senatorów i deputowanych przez partię opozycyjną i czy rząd Castelo Branco uszanuje te kandydatury. Ponadto MODEBRA chce mieć gwarancje ze strony rządu, na temat swego udziału w wyborach.

Gwarancje takie są jej koniecznie potrzebne, by nie powtórzyła się historia z kandydatem MODEBRY w Rio Grande do Sul. Kasacja mandatów 4-ech deputowanych z tamtejszej MODEBRY uniemożliwiła zwycięstwo jej kandydata Cirne Lima. Dzięki tej kasacji, kandydat ARENY — Peracchi Barcelos liczy obecnie 23 głosy, a opozycyjny — tylko 22.

W gauszowskiej Izbie Ustawodawczej ARENA posiadała 28 deputowanych, MODEBRA zaś 27. Jednakowoż 4-ech członków ARENY poparło Cirne Lima, wskutek czego kandydat ten zapewnił sobie 31 głosów przeciw 24 danych Barcelosowi. Mniej więcej miesiąc temu p. Prezydent skasował mandaty 3-ech członków MODEBRY, wskutek czego partia ta liczyła 27 głosów, a ARENA 24 głosów. Obecna kasacja mandatów 4-ech deputowanych MODEBRY zredukowała jej głosy do 22, tzn. swych własnych 20 plus 2-ch z ARENY. Jeden z deputowanych ARENY znajduje się za granicą, ostatecznie więc stosunek sił przedstawia się: ARENA — 23 deputowanych, MODEBRA — 22 deputowanych. Stosunek ten zapewnia zwycięstwo Barcelosowi.

Jeśli chodzi o wybory do parlamentu, wyznaczone na 15 listopada, komplikuje się również sytuacja MODEBRY. W jej łonie bowiem nie brakuje kandydatów, których wybór będzie utrudniony lub uniemożliwiony, ze względu na ich akcję antyrewolucyjną. Znani są bowiem jako nieprzejednani wrogowie Rewolucji Marcowej. Nowy Akt p. Prezydenta o niewybieralności upoważni prokuratorów generalnych z różnych Stanów do szczegółowego badania przekonań politycznych oraz "czystości rąk" kandydatów na senatora czy deputowanego. Akt ten oczyści przyszły Kongres z elementów niegodnych lub niebezpiecznych i pozwoli na realizację dalszych zbawiennych reform w kraju m. in. także na terenie ideologicznym i moralizującym.

By lepiej zrozumieć posunięcia p. Prezydenta w polityce wewnętrznej, wystarczy przytoczyć słowa marsz. Costa e Silva — kandydata na prezydenta, który oświadczył wprost: "Nie można dopuścić, by przez naszą słabość czy pobłażliwość mieli powrócić do rządów ci, którzy hołdowali bezwstydnej korupcji i doprowadzili kraj do anarchii oraz ruiny finansowej.

WIADOMOŚCI Z BRAZYLII

★ **Nowe kasacje.** — Prezydent Castelo Branco skasował mandaty 4 deputowanych gauszowskich oraz wiceprezydenta Santa Catariny — Francisco Roberto Dallinga.

★ **Akt wymagający solidarności partyjnej.** — Nowy Akt Instytucyjny Nr 2, wydany przez szefa państwa zabrania głosować na kandydata z partii przeciwnej, kładąc kres osobistym interesom członków danej partii.

★ **Słowa prezydenta Izraela.** — Podczas swej wizyty w Brazylii - prezydent Izraela Zalman Shazar oświadczył, że najważniejszym zadaniem rządu Izraela jest zagwarantować narodowi spokojną egzystencję w granicach wytyczonych przez ONZ, oraz nawiązać przyjazne stosunki z sąsiadami, co nie jest rzeczą łatwą.

★ **Szefowie Marynarki na zjeździe w Rio.** — Szefowie sztabu Marynarki Wojennej Argentyny, Brazylii, Urugwaju i Paragwaju omawiali na zjeździe w Rio problem kontroli w komunikacji morskiej i rzecznej utrzymywanej przez te państwa.

★ **Inauguracja linii kolejowej.** — Inaugurowano odcinek kolei żelaznej między São Paulo i Goiania wolny odtąd od przesiadek, jak to się działo dotychczas.

★ **Nowy minister Sprawiedliwości.** — Objął już władzę nowy minister Sprawiedliwości Carlos Medeiros da Silva, po ustąpieniu Luis Viana Filho.

● **I Narodowa Festa Wina.** — W Bento Gonçalves (Rio Grande Sul), podczas I Narodowej Festy Wina, wyznaczonej na luty 1967 r., zainstaluje się w głównych punktach tego miasta publiczne krany, z których — zamiast wody — popłynie wino.

● **Prawo unieważniające nominacje urzędników.** — Prezydent państwa podpisał prawo unieważniające nominacje urzędników federalnych czy stanowych bez odpowiedniego egzaminu i dokumentów stwierdzających zdolności kandydata.

● **Krytyka pod adresem p. Prezydenta.** — Tak gauszowski kandydat MDB — Cirne, jak i b. minister Sprawiedliwości — Mem de Sá skrytykowali ostro Szefa państwa za kasację dep. riograndeńskiego Candido Norberto.

★ **Kanclerz Brazylii zaprzecza wiadomości.** — Minister Spraw Zagranicznych Juracy Magalhães zaprzeczył wiadomości, jakoby miał zaprosić Papieża, by odwiedził Brazylię, podkreślając, że rząd Brazylii nie chce wpływać w sposób nietaktowny na decyzję Ojca Św.

★ **Marszałek Costa e Silva w Kurytybie.** — Kandydat ARENY na prezydenta marszałek Costa e Silva będzie gościem rządu parańskiego dnia 2 sierpnia, skąd uda się niezwłocznie do Santa Catariny.

★ **Wybitni politycy wstępują do MDB.** — Najwybitniejsi liderzy byłej partii UDN: senator ks. Calazans, b. deputowani federalni ks. Godinho i Afranio de Oliveira wstąpili do opozycyjnej partii MODEBRA

★ **Liczne ofiary raka w Kurytybie.** — Corocznie umiera w Kurytybie 400 osób na raka, z czego połowa rekrutuje się spośród kobiet.

★ **700 tys. uczniów otrzyma książki gratisowo.** — Rząd parański przeznaczył 2 mld kruzejrów na dostarczenie materiału szkolnego dla 700 tys. uczniów szkół podstawowych.

★ **Uniwersyteckie zawody sportowe.** Z udziałem 3 tys. sportowców reprezentujących wszystkie Stany, odbyły się w Kurytybie — w ub. tygodniu — uniwersyteckie zawody sportowe. Największe sukcesy odnieśli akademicy z São Paulo i Rio.

Marsz. Costa e Silva uniknął zamachu przygotowanego przez terrorystów na lotnisku w Recife, gdzie kandydat ARENY na prezydenta miał wylądować dnia 25 bm. przed południem. Defekt w motorze samolotu sprawił, że marsz. Costa e Silva zrezygnował z samolotu, udając się do Recife samochodem. To uratowało mu życie. Skoro bowiem samolot, którym miał jechać marszałek, wylądował na lotnisku, wybuchła w pobliżu niego bomba, zabijając 3 osoby z komitywy b. ministra Wojny i raniąc dziesiątki osób. Równocześnie 2 bomby wybuchły w dwóch punktach miasta. Wywiad wojskowy i policja przeprowadzają dochodzenia, aresztując licznych tamtejszych komunistów.

Ubiegły tydzień w polityce światowej

NAJWAŻNIEJSZYM WYDARZENIEM:

LOT KOSMICZNY USA

Amerykańska kabina kosmiczna "Gemini X", z astronautami John W. Young i Michael Collins, odbyła 3-dniowy lot wokół globu ziemskiego, okrążając ziemię 43 razy. Niewytłumaczony defekt przeszkodził, by kabina ta utrzymała się na wysokości 762 km, ograniczając swe doświadczenia do 400 km wysokości. Wielką nowością tego lotu było trzykrotne ożaszczenie kabiny kosmicznej przez Collinsa, by dokonać połączenia "Gemini X" z satelitą kosmicznym "Agena X" wypuszczonym na chwilę przed tym lotem oraz z satelitą "Agena 8", krążącym w przestworzach od kilku miesięcy jak również wypełnić zadanie fotografo w a n i a gwiazd.

Donosiłym także osiągnięciem było wyjęcie motoru z satelity "Agena X" i ustawienie go w kabinie "Gemini X". Lot powyższy potwierdził kalkulacje uczonych, że można wysłać w przestworza kilka satelitów z potrzebnym materiałem i paliwem, a dopiero później wysłać kabinę kosmiczną z astronautami, by ci mogli korzystać z miarę potrzeby z zaopatrzenia przestrzennego. Udowodniono nadto, że możliwe jest "zawładnąć" jakimkolwiek satelitą znajdującym się w kosmosie. W najbliższej przyszłości umieści się w kosmosie prawdziwe "stacje" pomocnicze, dzięki którym loty międzyplanetarne staną się rzeczywistością.

***

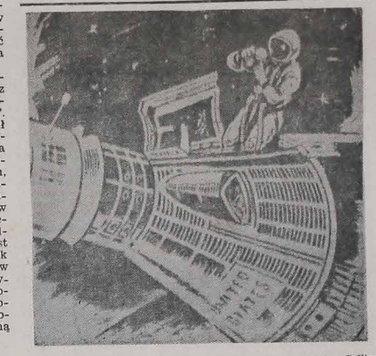
Jeden z naiwiekszych kryzysów finansowych przeżywa obecnie Wielka Brytania. Ustawiczny spadek funta i papierów wartościowych wywołał sprawił, że rząd premiera Wilsona widział się zmuszony do wprowadzenia drastycznych środków oszczędnościowych, mianowicie: zamrożenia cen wszystkich produktów, oraz zysków i ustanowienia narodowego "salário mínimo". Dalej — zaoszczędzić przynajmniej 500 milionów dolarów w programie Obrony narodowej, a także w utrzymaniu oddziałów angielskich poza granicami kraju. W końcu, intencja Wilsona jest powstrzymać się przez kilka miesięcy od wypłacania całej pensji urzędnikom i robotnikom, by w ten sposób postawić finanse "na nogi". Zrealizowanie powyższych środków zaradczych napotyka na ostry sprzeciw syndykatów robotniczych, zrzeszających w sobie ponad 3 miliony pracowników.

***

Generalny sekretarz ONZ U-Thant jest gościem rządu sowieckiego. Głównym tematem jego rozmów w Moskwie jest pokojowe rozwiązanie konfliktu w Wietnamie U-Thant żywi silne przekonania, że przeciągnięcie wojny w Wietnamie zwiększa z dnia na dzień niebezpieczeństwo nowej wojny światowej. Tak on jak i Kremlin uważają, że zaprzestanie bombardowań Północ. Wietnamu przez USA ma być pierwszym warunkiem przyszłych rokowań o pokoju. Z drugiej strony jednak sekretarz ONZ zdaje sobie sprawę, że wymagania Hanoi, by Stany Zjednoczone wycofały swe oddziały z Poł. Wietnamu zanim przystąpią do rozmów o pokoju, są nierealne. U-Thant przedstawił Moskwie gotowość USA do przeprowadzenia rokowań, a równocześnie podkr e ś l i ł złą wole rządu północnowietnamskiego, który nie chce o tym słyszeć. Co więcej, Hanoi chce traktować amerykańskich lotników nie jako jeńców, ale jako zbrodniarzy wojennych. Takie postępowanie Hanoi może tylko zaostrzyć wojnę w Wietnamie.

***

W stadium przygotowania znajduje się nowa konferencja Unii Panamerykańskiej w Chile. Tym razem wzięli by w niej udział szefowie państw - członków tej organizacji. Głównym celem tego zjazdu było by zawarcie traktatu o sformowaniu Wspólnego Rynku państw Ameryki Łacińskiej, na wzór istniejącego już Rynku Europejskiego. W łonie Unii Panamerykańskiej panuje przekonanie, iż tylko wzajemna współpraca w ramach powyższego traktatu może wpłynąć decydująco na rozwój ekonomiczny państw Centralnej i Południowej Ameryki. Na marginesie warto podkreślić, że większość państw - członków Unii — odniosła się pozytywnie do interwencji Stanów Zjednoczonych w Rep Dominikańskiej. Jedynym błędnym pociągnięciem USA był fakt, że rząd prezydenta Johnsona uczynił to na własną rękę, bez zasięgnięcia opinii Naczelnej Rady Unii Panamerykańskiej. Ten krok USA wywołał nieprzyjemne wrażenie i rozgoryczenie wśród członków Naczelnej Rady, nie mówiąc już o sprzeciwie ze strony wielu państw europejskich.

Rysunek powyższy przedstawia moment, gdy astronauta Collins opuszcza kabinę "Gemini X", by ją złączyć z satelitą "Agena X".

Migawki ze Świata

● **Ludność Stanów Zjednoczonych.** — Ostatnia statystyka ludności wykazuje, że liczba mieszkańców USA wynosi obecnie 195,6 milionów, w tym 973 tys. wojskowych, znajdujących się w zagranicznych bazach wojskowych.

● **Zawieszono bombardowanie Wietnamu Półn.** — Wojskowe władze USA w Wietnamie zawiesiły na kilka dni bombardowanie obiektów wojskowych w Półn. Wietnamie, ze względu na ewakuację śmiertelnych szczątków kilkudziesięciu tysięcy żołnierzy francuskich z tego kraju do Francji.

● **Strajk w Argentynie.** — Robotnicy argentyńskich fabryk samochodowych, oprócz "Fiat" i "Kayser - Argentina", ogłosili strajk domagając się wyższych poborów miesięcznych.

● **Nowy film — "Doktor Żiwago".** — Pomimo monumentalnych scen, nakręconych w Hiszpanii i kilku dobrych aktorów, film "Doktor Żiwago" — pióra Borysa Pasternaka, nie osiągnął spodziewanego sukcesu. Wielkim minusem jest aktor: Omar Sharif, grający główną rolę.

● **Tor kolarski naśladuje USA.** — Wywiad angielski informuje, że władze sowieckie, naśladując Stany Zjednoczone, otworzyły w Tyblisie (nad Morzem Czarnym) centrum szkolenia żołnierzy do walki z partyzantką.

● **Stacje benzynowe "Shell" w Budapeszcie.** — W najbliższym czasie spodziewać się należy instalacji stacji benzynowych "Shell" na Węgrzech, dla obsługi cudzoziemców.

● **Popularność Roberta Kennedy w USA.** — W Nowym Jorku ukazały się już afisze z napisem: "Bob" Kennedy kandydatem na prezydenta w 1968 r. Ostatnio wyszedł kandydat Kennedy'ego na stanowisko sędziego w Nowym Jorku, wbrew propagandzie rządowej

● **Nowy kurs ekonomiczny w ZSSR.** — 400 fabryk sowieckich przyjęły od 1 lipca nową orientację ekonomiczną, czyli, że dyrektorzy tych fabryk mają większą autonomię i autorytet oraz że zwiększenie produkcji wpłynie na lepsze zarobki robotników.

● **Wizyty bez rezultatu.** — Oficjalne wizyty premiera Anglii — Wilsona, oraz premiera Indii — Indiry Ghandi w Związku Sowieckim nie odniosły skutku, odnośnie zakończenia wojny w Wietnamie.

● **Rekord sowiecki.** — 9 spadochroniarzy sowieckich pobiło rekord światowy, skacząc wspólnie z samolotu, z wysokości 600 m i spadając na ziemię w promieniu 3,26 m — jeden obok drugiego.

● **Kolorowa telewizja w Europie.** — Nie doszło do porozumienia na międzynarodowej konferencji telekomunikacyjnej odbytej w Norwegii. Podczas gdy Niemcy i Anglia opowiedziały się za systemem "Pal", Francja i ZSRR obrały system "Secam IV".

● **Wzrasta agitacja różnicy ras w USA.** — W wielu miastach Stanów Zjednoczonych wzrosła liczba konfliktów między białymi i czarnymi, zwłaszcza w takich miastach jak: Cleveland, Jacksonville i Nowy Jork.

● **Pomnik Jana XXIII w Polsce.** — Arcybiskup wrocławski Bolesław Kominek przestrzegł swych wiernych, by nie dawali datków na pomnik papieża Jana XXIII, budowanego przez władze z intencją wywołania rozdziału wśród katolików w Polsce.

● **Zwyrodniały zbrodniarz w rękach policji.** — Po długiej pościwiawianych policja chicagoska dostała w swe ręce 25-letniego Richard Speck, zabójcy ośmiu pielęgniarek.

● **Ile kosztuje wojna w Wietnamie?** — Operacje wojskowe USA w Południowym Wietnamie w ciągu 6 miesięcy br. kosztowały skarb amerykański 5,8 miliarda dolarów, czyli o 1,1 mld. więcej jak to było przewidziane.

● **"Katolicka pigułka" w ograniczaniu potomstwa.** — W połowie października Papież ma wydać swe orzeczenie odnośnie "katolickiej pigułki" dotyczącej regulacji urodzin.

A verdadeira e a fal...

Agência S... O Papa... poucos dia... discurso, n... que "a tão... "paz" teve... do que nun... de de signi... ciou a man... zem da cita... ma de uma... nem sempre... nesta".

Não é nec... fôrço para s... o Papa se... Basta, para... serve o senti... de "paz" as... centes a co... tes ideológic... Vietnã do... guerrilheiros... rem atentad... pulação do... com o objeti... rem o comu... estão trabalh... se alguém pr... te à agressão... sa a ser char... se os soviétic... ques para Bu... gam um mov... estão també... pela "paz": o... o povo são "...

AS OBRAS...

Em maio... sário de nasci... próximo, 50.º a... realizados dive... sessões científi... Instituto de E... Ciências realiz... rão escritores... Club polonês p... kiewicz traduzi...

BRAS...

Portugal...

Isto quer dize... fícil torna-se,... se a Comissão... gadores. A nó... de auto-confia... gar. O resulta... A equipe... Fidélis, Belini,... irzinho, Silva,...

QU...

1.º lugar do... 2.º lugar do... 1.º lugar do... 2.º lugar do...

Quatro venc... partidas no dia...

Disputa do c... 30.VII em Londr... Outros resultados Uru...

130 ANO...

Há 130 anc... los Gomes. Seu... Jaguary Cardos... faiate. Aos 23 a... Viajou para o R... go e de lá escrev... zão da fuga. R... matriculando-se...

No dia 4 de... presentou a sua... Ao término do e... ciou o maestro... da Rosa.

Em 1863, pa... tudou no Conser... apresentou a ópe... ce de José de Ale...

Outras prod... ca, Salvatore Ro... Tendo retornado... tribulada devido... dor.

Faleceu no di... embalsamado en... em sua memória...

po disputarão quarta...

CZYTELNICY PISZĄ

TEN OWOC MA 90 LAT

Jedziemy... Asfaltowa szosa wije się omija napuszone wzgórza, to pnie się, to w dół zapada. Zarośla, krzewy, pola, ugory. Ruch wozowy w jedną i drugą stronę. To "Estrada do Café".

Km 10-ty. Wisi tablica ze strzałką — D. Pedro II. Zjeżdżamy w boczną drogę. Teren pagórkowaty, pola żyzne, uprawne. Widnieją obszary dostałych kartofli. (Stoi krzyż przydrożny jak na Dolnym Śląsku — tradycja majówek). Po wzgórzach widnieją chłopskie zabudowania, wzniesione z niemałym przepychem: wiatraki elektryczne, garaże na jepy i kaminiony. Wszystko starannie wybielone przegląda się w słońcu. Domy pozamykane, bo właściciele pojechali na Festę Ziemniaków. Po wydłużonym grzbiecie górskim rozrzucone zabudowania z kościółkiem po środku. Między budynkami lśnią i błyszczą w słońcu różnego rodzaju wehikuły. Goście tworzą gromadę rojną, strojną i gwarną. Zapach pieczeni, woń ciast nęci przybysza. Pokwikują świnie, cielęta i barany. Brzęczą szklanki i butelki. To obchód 90-lecia kolonii D. Pedro. Ks. Wiktor Paszek dowodzi ruchliwą redutą. Słychać srebrny dzwonek. Uwaga, nastąpi otwarcie wystawy.

4 zapalczywych mówców staje kolejno w drzwiach Towarzystwa i "rozlewają" swoje pochwały dla wartościowych poczynań mieszkańców kolonii D. Pedro.

Zielono-żółta wstęga jeszcze zagradza wyjście. Prof. Franciszek Dranka jest wszędzie i ostatni schodzi z trybuny. Przedstawiciel Sekretariatu Rolnictwa wraz z najstarszym Seniorem kolonii pociągają za węzeł. Oklaski. Wystawa otwarta.

Eksponaty wspaniałe: wory kartofli, kukurydzy i innych płodów. Na ścianach Towarzystwa widoki z kraju nadwiślańskiego przedstawiają "Dożynki". Czcijcie przodków swoich, a będziecie szanowani — tak poucza wiara.

Na wystawie widnieją dwie pierwsze nagrody za zawrotną wydajnością ziemniaków — 46.75 kg. (Czterdzieści sześć tysięcy i siedemset pięćdziesiąt kilo z hektara). Alkier ziemi odpowiada 2,5 hektara. To znaczy, że z jednego alkra ziemi otrzymamy 116.750 kg. Co odpowiada 1.948 worków (po 60 kg), albo 5 wagonów kolejowych. Doznałem zawrotu, oczywiście — głowy. Przyszli mi z pomocą: pan Prefekt z Campo Largo, agronom z Acarpa i specjaliści Kooperatywy Cotia, twierdząc, że próbki były wykopane spod 30 krzaków, zważone i obliczone przy świadkach. Poddałem się i nie przeczyłem więcej. Ale zawrotna liczba wciąż wiruje. Proszę Panów! Jeżeli w tym nie ma pomyłki, to i głodu nie ma więcej w Brazylii no i na całym świecie.

Teraz Panowie Agronomowie i Rolnicy w D. Pedro, waszym świętym obowiązkiem jest nie trzymać w tajemnicy tego nadzwyczajnego sukcesu ,ale rozpowszechnić, jakim cudem dochodzi się do tak obfitego zbioru. Nareszcie głód doczekał się końca. Czekamy na rozpowszechnienie cudu techniki i znajomości uprawy ziemniaków. Czy to jest zjawisko jako wybryk natury, raz na 90 lat, aby uczcić jubileusz Kolonii, czy też te osiągnięcia da się rozpowszechnić, uogólnić? Czekamy na orientację w innych municypiach. Reszta uroczystości, mój Boże! Wszystko jest możliwe w D. Pedro II. Patrzmy! Dziesięć wozów (kaminionów) alegorycznych przedstawiają przebieg uprawy ziemniaków. Taki korowód mógłby z powodzeniem wystąpić w Guanabarze (na wzór Folkloru União Juventus).

Suną kaminiony, wozy, konie, pługi, brony. Pierwszy przedstawia zarośla (kapuerę). Chłopaki zgrabnymi cięciami "foisy" kładą krzaki pokotem. Nadciąga drugi, przedstawia już spalenisko. Mali chłopcy zbierają patyki i gałęzie. Palą. Ogień nie chce płonąć — dymi. Najmniejszy z nich zdejmuje słomiany kapelusz i macha nim. Ogień trysnął, odjeżdżają. Jadą oracze, pługi, brony. Na platformie kaminionu "jedzie" skrawek ziemi uprawianej. Chłopcy rzucają nawóz. Dziewczęta zgrabnie sadzą i przykopują sadzonki. Jedzie inny wehikuł. Wiezie łan ziemniaków zielonych. Motorek furczy, rolnik skrapla rośliny, aż gną się pod prysznicem. O tej porze zielone kartofle?... Widocznie były pielęgnowane celowo najmniej 50 dni przed wystawą...

Pomysł chwalebny. Podziwiamy. Następnie przesuwa się kartoflisko dojrzałe. Kopacze rozkopują wydęte grzędy. Spod krzaków wysypują się okrągłe bulwy. Za nimi już nadciąga "kaminion" naładowany worami. Kupcy zastępują mu drogę, targują się, płacą. Sypią się dowcipy. Jedzie kuchnia - "Hotel". Kuchareczki skrobią kartofle. Kuchmistrzyni, na wzór Pani Anastazji w União Juventus, dogląda, zaprawia majonez. Kociołki bulgocą, wyrzucając parę. Zamyka korowód duży kaminion z miłą dziatwą w strojach krakowskich — tańczą. Mała utalentowana łowiczanka gra na harmonii skoczną polkę. (Drogocenna pamiątka sztuki muzycznej zasiana przez Ks. Lisiewicza, podczas jego pobytu w D. Pedro).

Niespodziewanie wieńczy pochód alegoryczny przybyły Folklor UJ. Przyjechał z programem "Guanabara". Strojny, buńczuczny, uśmiechnięty. Zajmuje wspaniale urządzony podium, który wysuwa się do połowy jezdni, oczywiście na wolnym powietrzu. Na przeciw, jak rzymski teatr, wznosi się wydęty pagórek zapełniony i upstrzony zebranym ludem ze wszystkich stron, nawet z odległego Irati.

Spiker Folkloru zapowiada występ:

"Wszędzie, gdzie tli się życie społeczno-kulturalne, Grupa ma zaszczyt być tam obecna".

Zebrani z wielkim entuzjazmem oklaskują przez dwie godziny "cud z Guanabary" powtórzony przez Zespół, który wczoraj o jedenastej w nocy opuścił Rektorat Uniwersytetu Parańskiego i jeszcze nie ochłonąwszy, już występuje, aby uwieńczyć dziewięćdziesięciolecie Kolonii. Występ podnosi na duchu, wzmacnia, krzepi, rozczula, rozwesela — grzmią oklaski. Prefekt z Campo Largo w serdecznych słowach dziękuje Grupie i zaprasza na częstsze występy. Do mieszkańców D. Pedro zwraca się z pochwałą: "Jesteście wzorem pracy i dobrobytu". Po występie czekały stoły suto zastawione — serdeczna gościna. Zachód słońca zaczął rozpraszać gości. Niektórzy brali kartofle w gotowych woreczkach, inni zapisywali całą 4-tą wystawę i migocący folklor w swojej pamięci.

Dojrzał 90-letni owoc pracy w D. Pedro. Dojrzał i wytworzył dobre ziarno jako zalążek idącego pokolenia, które poważnie już myśli o nowym gmachu szkolnym w swojej kolonii. Reduta ta zachowała ducha uczciwości, pracy i wytrwania.

Ks. Wiktorowi Paszkowi, należą się wyrazy podziwu i uznania. To już jest trzecia z kolei uroczystość w D. Pedro, by uczcić Tysiączną Rocznicę Chrztu Polski, przy współudziale naczelnej organizacji SUPOL.

W nawiasie ze wstydem nadmieniam, że znam kolonie liczebnie większe, które nie mogą się zdobyć nawet na "ociosanie" kamienia pamiątkowego. Usprawiedliwiają się, że to kosztuje. Tymczasem mają kłopot z milionami i nie wiedzą gdzie je przechować. Otóż ci rozwinęli się materialne, a duchowo zginęli.

Znam i takich zamożnych tumanów, że na poczekaniu zebrali między sobą Cr$ 1.600.000 (milion i sześćset tysięcy kruzejrów) i puścili je z dymem w powietrze. Świadczy to o prymitywności uczuć i przekonań. Tak robili kiedyś zamożni fazenderzy, gdy otoczeni niewolnikami, w okresie świętojańskim — puszczali ogromną ilość rakiet pod chmury, przez cały tydzień, aby sobie hukiem utorować drogę do drzwi św. Piotra — Klucznika. Dzisiaj astronauci udowodnili, że św. Piotr jest poza zasięgiem fajerwerkowym, a detonacje "bomb" go nie obchodzą i dzisiaj tracą sens. Natomiast ma sens wspieranie dobroczynnych organizacji i dobrych pism. Wynik ze strzelaniny był taki, że wielu uczciwych ludzi na drugi dzień szukało pomocy lekarskiej, aby uśmierzyć system nerwowy. Bierzmy przykład z kolonii D. Pedro II.

Roman Wachowicz

* * *

DO RODAKÓW KTÓRYM SPRAWA POLSKA NIE JEST OBOJĘTNĄ

W poczytnym piśmie "LUD" z dnia 15 i 22 czerwca br. został zamieszczony artykuł p. Stanisława Hessla pod tytułem "Bursa dla młodzieży" nie skończony a na dalszy ciąg nie mam zamiaru czekać. Mało jest obiektywny, nudny i nie dający się do polemiki. Wystarczy i to co jest napisane, aby można zabrać głos i osądzić mentalność p. Hessla.

O co właściwie chodzi p. Hesslowi, że tak gorąco wziął się do sprawy zamieszkując w São Paulo? Komu p. Hessel zawdzięcza, że go obudzono z tak głębokiego letargu? Jakie podłoże sprawy do której dąży, co zrobił i co zamierza zrobić? Ostrożnie — nie mącić wody!

Działacz społeczny tego pokroju w dodatku tak płodny publicysta jakim jest p. Hessel, jest znany dostatecznie. Tu jest gra bardzo prosta. Wystawiono na szachownicy p. Hessla jako "pionka". Boć tak płomienny i rozpaczliwy artykuł — wołający o "pomstę do Boga", — nie ujdzie uwagi czytelników i nastąpi reakcja. Posypią się "sfabrykowane" protesty itp. nad dalszą akcją. "Generalny Sztab" się zastanawia, co i jak dalej atakować.

Cofając się w stecz, podczas ostatniego Sejmiku C.Z.P. w Kurytybie 1935 roku, historycznym roku w dziejach Polski; śmierci Marszałka J. Piłsudskiego. Sejmik był bardzo liczny, na którym byli: ówczesny Poseł i Minister Pełnomocny R.P. Dr T. Grabowski, gen. konsul p. Kulikowski i inni. Nie brakło też dygnitarzy społecznych, instruktorów itp.

W międzyczasie rozpraw i debat, wypowiedziałem się między innymi, że Polska jest tą dojną krową. Tylko doić. I rzeczywiście nie stało się inaczej. Kiedy nastała nacjonalizacja w 1938 roku, kiedy po roku 1939 roku Polska straciła swój byt polityczny... kiedy zabrakło dojnej krowy.. to jakby huragan przeszedł po tych społecznikach, co "drą koszulę dla sprawy polskiej"! Zniknęli z powierzchni ziemi! Od roku 1938 do 1955, budynki CZP były na łasce losu. Gospodarzyli rozbitki na swój sposób. Były głosy i w prasie. Nie warto powtarzać. Gdzie się podziewał p. S. Hessel? Znikł tak jak i inni w czasie "huraganu".

Dopiero w 1953 roku, na apel dawnych członków CZP (nazwisk wszystkich nie pamiętam), jak też i Krzesimowskiego, niezapomnianej i dzielnej niewiasty p. H. Kossobudzkiej, żony Dr Szymona Kossobudzkiego, przywrócone zostały dawne prawa CZP i powstało, zgodnie z decyzją Sejmiku Nadzwyczajnego, styczeń 1953 r. i Rządu Federalnego Brazylii i Niezawisłych jej Sądów, Stowarzyszenie Dobroczynno-Kulturalne Polaków w Brazylii. Powstała na nowo praca społeczna, dzięki Doktorowej Halinie Kossobudzkiej, nieodżałowanej pamięci!

Od daty powstania Stowarzyszenia, rządzi tam zarząd. Kontroluje go Rada Nadzorczo-Rewizyjna i Kongres (dawny Sejmik). Są członkowie Stowarzyszenia, jak dawniej CZP. Stan taki trwa do teraz — 1966 roku. Były różne dyskusje, projekty na łamach prasy. Nic z tego nie wyszło, bo zabierali głos nie członkowie tej instytucji społecznej.

Dopiero w tych dniach czerwca 1966, zjawił się pan Hessel ze swym płomiennym artykułem "Bursa dla Młodzieży".

Prawdopodobnie niejeden z rodaków się zapyta: a co Sobczak zrobił? Niewiele. Wypełniłem w części obowiązek obywatelski i społeczny. Byłem członkiem CZP, byłem tam wiceprezesem, byłem na Sejmiku Nadzwyczajnym w Kurytybie w 1953 roku i na innych Sejmikach (Kongresach). Byłem stałym członkiem Tow. "Polonia" i tegoż towarzystwa prezesem. A najgłówniejsze co zrobiłem i robię to "Małe archiwum" — wycinki z gazet polskich wychodzących w Kurytybie, z rozpraw naszych społeczników różnych odcieni i wartości. Ciekawy materiał.

Zdziwiony jestem bardzo, że p. Hessel powołuje się w swoim artykule na osoby, które przedtem zwalczał, choćby obecną gazetę "LUD". Dziwne czasy, dziwni ludzie...

Ja ze swej strony, na zakończenie, proponuję panu Hesslowi umiarkowanie w swych poczynaniach. Pozostawienie sprawy już nie istniejącego CZP ludziom, którym społeczność polska powierzyła kierowanie Stowarzyszeniem D. K. Zapoznanie się raczej bez uprzedzeń, co się tam teraz dzieje. Nie strzelać w próżnię. Od czasu swego wyjazdu z Kurytyby, p. Hessel nie wie, co się tam działo i dzieje do 1966.

Gdyby zaistniała potrzeba zjawienia się w Kurytybie, gdy tam przyjedzie p. Hessel, to zjawię się i ja, tym bardziej, że pewna grupka b. wojskowych ma zamiar urządzić "kolacyjkę", wspominając stare czasy. A zatem do zobaczenia. Rio Grande czuwa.

Stefan Sobczak

Pôrto Alegre w lipcu 1966.

OD ADMINISTRACJI "LUDU"

POTWIERDZENIE ODBIORU PIENIĘDZY

Stanisław Konieczny (CONCEIÇÃO DA BARRA), Pedro Mierzwa Sobr. (VIRMOND), Prof. Czesław Bieżanko (PELOTAS), Antonio Mruk (LEOPOLDO BULHÕES), Franciszek Kalisz (PONTA GROSSA), JOPOL (PORTO ALEGRE), Valentim Olescowicz (FRAGOSOS).

OFIARY

NA FUNDUSZ "LUDU"

Pani Maria Antosiewicz z Mauricio Cardoso	Cr$ 5.000
Pan Franciszek Kalisz z Ponta Grossy	Cr$ 1.000
Pan Jan Dzikowicz z Catanduvas	Cr$ 5.000
JOPOL z Porto Alegre	Cr$ 15.000
Pan Karolis Lawcewicius z São Paulo	Cr$ 5.000
Pan Edward Czerwonka z Kurytyby	Cr$ 10.000

BOŻE UCZYŃ GODNYMI KRÓLESTWA TWEGO św. p. i którzy odeszli

KATARZYNA WASTOWSKA

Dnia 7 lipra br. zmarła w szpitalu w Guarani das Missões (RS) Katarzyna Wastowska, ur. 25 listopada 1903 r., córka śp. Adama Wastowskiego i śp. Marianny z Hamerskich Wastowskiej. W następny dzień po śmierci została pogrzebana na cmentarzu parafialnym w Bom Jardim przy licznym udziale krewnych i przyjaciół. Okryci żałobą i żalem opłakują jej zgon bracia i siostry: Elżbieta (Szarytka z Kurytyby), Aloizy, Ks. Piotr (ze São Gabriel), Helena, Walerian i Krystyna, jej bratowe i szwagrowie, liczne grono bratanków, bratanic, siostrzeńców, siostrzenic oraz liczni potomkowie Peresów, Odorczyków, Hamerskich i Wastowskich.

Rodzina zmarłej dziękuje Ks. prob. Stanisławowi Szczypek za udzielenie ostatnich pociech religijnych, Czcig. Siostrom Rodziny Maryi za obsługę w szpitalu, Dr Janowi Polańczykowi za leczenie, Ks. Janowi, koadj. w Guarani za nabożeństwo żałobne i słowa pociechy podczas Mszy św. i odprowadzenie zwłok na miejsce spoczynku, krewnym, przyjaciołom i znajomym za modlitwy podczas pustej nocy, w kościele i na cmentarzu, ofiarnym grabarzom z Bom Jardim za wykopanie grobu, jako też wszystkim którzy okazali swoje chrześcijańskie współczucie — Bóg zapłać!

Z powodu odległości i obowiązków nie mogli przybyć na pogrzeb: Ks. Leonard Wastowski, koadj. w Horyzontynie, Ks. Wiktor Wastowski, profesor w Viamão i Siostry Zakonne: Elżbieta, Weronika Hamerska (z Kurytyby), Luiza, Consolata, Conceição, Fabiola (bawiąca w Polsce).

Duszę śp. Katarzyny polecamy łaskawym modlitwom Kapłanów i wiernych.

Za rodzinę: Ks. Piotr P. Wastowski

São Gabriel RG, 11-VII-1966 r.

* * *

EDWARD LEMIESZEK

Dnia 13-go czerwca br. wioząc trzech pasażerów z Laranjeiras do Sul do Guarapuawy, został zamordowany w swojej własnej taksówce śp. Edward Lemieszek, przeżywszy 44 lata. Pozostawił w żalu żonę Karolinę z domu Chruściak, 7 synów i 3 wnuków, oraz 82-letnią matkę, brata i 3 siostry. Urodzony i wychowany w Cândido de Abreu, przeniósł się następnie do Laranjeiras do Sul, gdzie zamieszkiwał od 18 lat, ciesząc się wielkim szacunkiem i poważaniem wśród wszystkich ludzi. Był on zawsze wiernym prenumeratorem naszego tygodnika "LUD". Wieczny odpoczynek racz mu dać Panie!

Stroskana Rodzina

OD REDAKCJI: — Wobec zbliżającego się terminu rozpoczęcia druku Kalendarza "Ludu" na 1967 r. zwracamy się z prośbą do naszych Szan. Współpracowników, by zechcieli nadesłać swe artykuły.

LUD
Alameda Cabral, 846
Caixa postal 155
Tel.: 4-1057
Curitiba - Paraná
Brasil

Proprietário: Congregação da Missão
Diretor: Pe. Domingos Wiśniewski
Redator: Pe. José Zając

GODZINY PRZYJĘĆ: Od poniedziałku do piątku: od 8 do 12 i od 14 do 18. W soboty: od 8 do 12.

PRENUMERATA "LUDU" NA ROK 1966:
W Brazylii i krajach połud. amerykańskich .... Cr$ 5.000
W Argentynie ...... 500 pesos
W Ameryce Środkowej i Północnej .... 3 dolary
W Europie, Azji, Afryce i Oceanii .... 5 dolarów

Do poczty lotniczej dopłaca się:
Na Brazylię ...... Cr$ 1.500
Do krajów Południowo-amerykańskich .... 4 dolary
Do U.S.A. .... 8 dolarów
Cena egzemplarza w Kurytybie .... Cr$ 150
Cena egzemplarza w S. Paulo i Pôrto Alegre ...... Cr$ 200

"LUD" wysyłany pocztą lotniczą można nabyć:
São Paulo: w kiosku gazetowym naprzeciw Głównej Poczty (Avenida São João).
W kiosku gazetowym na stacji kolejowej LUZ (Livraria da Estação da Luz, Saguão Principal), przy wejściu do Parku.
Pôrto Alegre: w kiosku na placu Abrigo Parobé, Loja n.º 3

PRZEDSTAWICIELE "LUDU" ZA GRANICĄ:
W U.S.A.: — Rev. W. Sojka. St. John Kanty Prep., ERIE, Pa.
W Argentynie: — Sñr. Juan Czajkowski, Avenida Mitre, 127, Posadas, Pcia. Misiones
Stanisław Dziewa w Gobernador Rocca i Eduardo R. Krawczyk, Floricultura Oberá calle Cordoba 267, OBERA Misiones.
W Urugwaju: — Pan Franciszek Grzywnowicz, Calle Bayona, 3623, MONTEVIDEO.

Senhoras mães e senhores pais chegou o que era mais esperado para uma família economizar para agasalhar seus filhos neste inverno, pois a

CASA DA BARBADA

lançou a venda especial de FÉRIAS, reduzindo todos os seus preços. Senão vejamos: PULOVER a Cr$ 3.700, MEIAS DE BANLON "CALHAMBEQUE" por Cr$ 980, CONJUNTO DE SHORTS com calça comprida e curta a partir de Cr$ 1.700, TERNOS DE LÃ com calça curta Cr$ 15.000, CAMISA VOLTA AO MUNDO, em côres — Cr$ 3.900, BLUSA VOLTA AO MUNDO com manga comprida para meninas — Cr$ 4.000, CALÇAS LEE — Cr$ 3.000, CALÇAS DE TERGAL para meninas — Cr$ 4.500, JAPONAS — Cr$ 3.000, e mais um mundo de agasalhos, tudo, mas tudo mesmo para crianças.

CASA DA BARBADA
DA PRAÇA CARLOS GOMES.

SR. GABRIEL STELMASZCZYK

Rzeczy Ciekawe i Prawdziwe:

LUDNOŚĆ KULI ZIEMSKIEJ

Według rocznika statystycznego ONZ, w połowie 1963 r. ludność kuli ziemskiej wynosiła 3.160 mln. osób, w porównaniu z 2.900 mln w 1960 . i 2.895 mln w 1958 r. Ponad połowa ludności żyje w Aźji, a najmniej w Oceanii, którą zamieszkuje 0,5 proc. ogółu mieszkańców kuli ziemskiej. W Europie i Ameryce mieszka po 14 procent ogółu ludności. Najwięcej mieszkańców liczą: Chiny (647 mln), Indie (460 mln) i Stany Zjednoczone (189 mln). Ponadto w Indonezji mieszka 100 mln, w Pakistanie 99 mln, Japonii 96 mln, Brazylii 75 mln, Nigerii 59 mln. NRF 54 mln, W. Brytanii 53 mln i we Włoszech 50 mln.

"BOEING" NA 300 PASAŻERÓW Z SZYBKOŚCIĄ 2.800 KILOMETRÓW NA GODZINĘ

Dyrekcja amerykańskich zakładów samolotowych "Boeing-Co" przedstawiła nowy model samolotu olbrzyma, który ma być rywalem francusko-amerykańskiego samolotu "Concorde". Lot nad Atlantykiem nowego samolotu z Ameryki do Europy ma trwać 2 godziny i 40 minut.

Chodzi o wielki samolot, którego skrzydła mogą być rozszerzane do rozpiętości 53 m przy starcie, zwężane do 32 metrów przy lądowaniu. Przeciętna szybkość samolotu ma wynosić 2.800 km na godz. Samolot ten o długości 90 m ważyć będzie, z pełnym ładunkiem 300 ton. Podwozie będzie składać się z 16 kół.

Model Boeinga został przedstawiony prezydentowi, który będzie miał do wyboru między dwoma projektami tego naddźwiękowego samolotu pasażerskiego. Pierwszy z tych modeli będzie mógł zabrać aż 300 pasażerów, drugi to "Lockheed" przewidziany jest na 266 pasażerów.

ARCHIWUM WE WIEDNIU

Bogate i bezcenne archiwum Zakonu Krzyżackiego znajduje się we Wiedniu. Wśród poloników w archiwum znajduje się oryginał traktatu pokojowego, zawartego w 1435 r. w Brześciu, między Władysławem Warneńczykiem i Wielkim Księciem Litewskim Kazimierzem a Wielkim Mistrzem Zakonu, Pawłem von Rusdorfem. Dokument dźwiga na sobie ponad 200 pieczęci herbowych polskich możnowładców.

OKRUCHY...

● **Antarktyda** jest najwyższym kontynentem na kuli ziemskiej. Średnia wysokość tej części świata wynosi 2.200 metrów, a więc dwa i pół raza więcej niż średnia wysokość Azji.

● **Granicą wytrzymałości organizmu** na temperaturę są w zasadzie 42 stopnie. Zdarzają się jednak odstępstwa od reguły. W jednym ze szpitali nowojorskich zanotowano u pacjentki gorączkę 43 st.

Do niedawna panowało przekonanie, że spadek temperatury ciała poniżej 25 stopni oznacza dla człowieka śmierć. I to nie jest ściśle naukowe. Stwierdzono to na wypadku zamarznięcia dziecka, które wróciło do życia, mimo spadku temperatury do 18 stopni.

● **Przed dwoma laty** angielski statek "Cook" wysondował głębię 11.200 metrów. Znajduje się ona w tzw. Rowie Filipińskim, na Oceanie Spokojnym. Jest to najgłębsze, dotychczas znane miejsce w morzach i oceanach świata.

KĄCIK LEKARSKI

Objadanie się i jego skutki

Powiedzmy sobie szczerze, iż jedną z naszych cech narodowych — jest nadmierne przywiązywanie wagi do jedzenia. A nawet, odwróciwszy to powiedzenie — lubimy jeść "na wagę". Dużo. I akurat posiłki w ich nie najstrawniejszym doborze. Zaś przy okazjach świątecznych lub tylko goszcząc u siebie znajomych — potęgujemy zarówno dawki, jak i sposoby przyprawiania potraw.

A przecież dla żołądka, psutego systematycznie skłonnościami do jadła tłustego, sosów czy kwasów — dodatkowe obciążenie może być ową kroplą powodującą "przebranie miarki". Zwłaszcza, gdy dołożymy tu jeszcze alkohol, kawę i odpowiednią ilość wypalonych "na przegryzkę" papierosów...

Jeśli więc granice wytrzymałości żołądka zostaną przekroczone, niemal natychmiast reaguje on — jak przepełnione naczynie. Co w języku potocznym określa się 'podejściem żołądka do gardła". Nagromadzony kwas solny przeciska się ku górze, do przewodu pokarmowego i powoduje nieznośne uczucie tzw. pieczenia. Nasi ojcowie zwalczali je porcją oczyszczonej sody na końcu noża — neutralizującej działanie kwasów. Czasem pomaga przy "pieczeniu" roztarte jabłko, kawałek suchego chleba — czasem filiżanka herbaty z rumianku, czy łyżeczka sproszkowanej magnezji w szklance wody. Kto jednak zbyt często doświadcza przykrego smaku pieczenia — powinien się przebadać u specjalisty - lekarza, gdyż dolegliwości mogą pochodzić także z braku tworzących się kwasów żołądkowych.

Natomiast zjawisko czkawki po sutym posiłku, choćby nie należy do najprzyjemniejszych — oznacza zdrową reakcję organizmu. Uwalnia bowiem żołądek od "połkniętego" powietrza, które zakłóca procesy trawienne. Ponieważ czkawka jest w dobrym tonie jedynie u Arabów, Chińczyków i... niemowląt — nie pozostaje w naszych warunkach nic innego, jak tylko umiejętność powstrzymania jej głośnych objawów.

Ktokolwiek ma tzw. wrażliwy żołądek lub odczuwa dolegliwości wynikające z lekkiego zapalenia żołądkowych błon śluzowych — winien przestrzegać, zresztą niezbyt uciążliwej, diety. Może jeść wszystkie gatunki chudego mięsa młodych zwierząt — zaś unikać mięs tłustych, pieczonych, duszonych oraz ekstratów mięsnych. To samo dotyczy konserw rybnych w oliwie. Jajka tylko surowe, lub na miękko, czy jajecznica. Pożądane: picie jogurtu, spożywanie twarogu. Sery pełnotłuste nie wskazane. Ciepłe mleko może niekiedy okazać się — lekarstwem dla żołądka. Najlepiej zrezygnować z bardzo słodkich i tłustych ciast — raczej ograniczyć się do keksów czy "cwibaku". Dobrze działa tu ryż i grysik — źle: wszelkie sałatki ziemniaczane i jarzyny powodujące wzdęcia (kapusta, groch, fasola) a także surowe ogórki. Poleca się za to cebulę w małych ilościach, majeran i selery. Także soki owocowe, kompoty oraz wodę mineralną. I wreszcie — dużo ruchu.

Żołądek to "maszyneria" w organizmie, której nie wolno narażać na częste awarie!

ZŁOTE MYŚLI

TYSIĄCLECIA POLSKI CHRZEŚCIJAŃSKIEJ 966 — 1966

(Zebrał Ks. Feliks Rokicki S.D.B.)

● **Doskonałość** — Każdy z nas powinien pracować nad własnym udoskonaleniem i włożyć w życie ogólne ludzkości swój udział odpowiedzialności.

Maria Skłodowska-Curie (* 1867 † 1934)

● **Duch Boży** — Czyń każdy w swoim kółku,
Okaże Duch Boży,
A całość sama się złoży!

Kazimierz Brodziński — (* 1791 † 1835)

● **Ducha zatrucie** — Niczem Sybir, niczem knuty
I cielesnych tortur król!
Lecz narodu duch zatruty...
To dopiero bólów ból!

● **Duch polski** — Jak długo nasza wiara
rozgrzewa naszą krew
Tak długo Polska jest cała,
bo Polak to jak lew!

Tadeusz Kałasek

● **Emancypacja** — Dobrze pojęta emancypacja kobiety — to lepsze przygotowanie matki do jej zadań wychowawczych. To lepsze przystosowanie żony do jej roli przyjaciela i partnera w niełatwym współczesnym, rodzinnym życiu.

Jan Majdecki

● **Ewangelia** — Ilekroć ludzkość odstąpiła od zasad Chrystusowej Ewangelii, tylekroć zamiast miłości — nienawiść, zamiast sprawiedliwości — gwałt, zamiast wolności — tyrania, zamiast pokoju — srogie panowały wojny.

Ks. Biskup Wład. Bandurski

PARANA
IMÓVEIS E REPRESENTAÇÕES LIMITADA
PARA A VENDA OU COMPRA DO SEU IMÓVEL FAÇA-NOS UMA VISITA
RUA MAL. DEODORO, 211 — 11.º ANDAR — CONJ. 1.106
EDIFICIO BRADESCO

AVENTAIS E GUARDA - PÓS
Aventais profissionais, para médicos, dentistas, professôres, escolares. Fornecemos para indústrias armazens, escritórios e lojas. Preços especiais para atacado.
Atendemos pelo Reembolso Postal para qualquer localidade do Brasil
Camisaria Pinheiro
Rua Barão do Rio Branco, N.º 5 — Fone: 4-7868 — MATRIZ
FILIAL
Rua Marechal Deodoro, N.º 471 — CURITIBA — PARANA

PEKAO OGNIWO MIĘDZY TOBĄ A BLISKIMI W KRAJU
PRZESYŁAJCIE DO POLSKI PACZKI PEKAO
PEKAO TRADING CORPORATION
25 BROAD STREET NEW YORK, N. Y. 10004
ORAZ MIEJSCOWYCH PRZEDSTAWICIELI

PINIOR

Apostoles przez Posadas do Kurytyby.

(WSPOMNIENIA Z 1924 ROKU)

Tuż obok kolonii Apostoles ciągną się wielkie obszary ziemi należące do kompanii Liebig. Starano się kupić dla kolonizacji, ale kompania odmówiła, bo uważała że jest korzystniejsze dla niej hodować i wypasać bydło niż posiadać wielką gotówkę w kasie. Ziemie kompanii są urodzajne i mają bardzo dobrą i pożywną trawę.

Handel polski w Misiones jest nikły i nie może się rozwinąć. Siła handlu firm argentyńskich i wielka liczba sklepów syryjskich tłumią wysiłki małego handlu.

Klimat w Misiones jest suchy. Największe upały trwają od grudnia do połowy marca. Największa gorączka panuje w południe, od 12 do 3-ciej. Z powodu niej Argentyńczycy urządzają spoczynek (siesta). Po skończonym obiedzie o wpół do pierwszej wdziewają piżamy, szlafroki i kładą się spać do 3-ciej. O godzinie trzeciej zwanej "hora del mate", podnoszą się, wysysają małą kuję herwa mate i idą do pracy.

W tym samym czasie gdy policja w Posadas drzemie w swej sieście, kontrabandyści paragwajscy przewożą z Paragwaju do Argentyny wódkę w bambusach przeznaczonych do budowy chat dla ubogiej ludności.

W czasie siesty sklepy bywają przeważnie pozamykane. Posadas jest miastem stosunkowo młodym. W czasie wojny paragwajskiej w 1865 były tam okopy dla piechoty dyktatora Solano Lopes. Nie było tam żadnej osady a miejsce zwało się "trincheiras de San José".

Dopiero po wojnie, po roku 1870 zaczęli ludzie tam osiedlać się i tworzyć osadę, której dano miano Itapua. Potem za rządów generała Julio Roca rząd argentyński pomierzył całe Misiones (29.800 km kwadratowych) na kilkanaście olbrzymich latyfundiów wzdłuż rzek Parany i Urugwaju i posprzedawał po cenie 7 pezów za hektar wielkim kompaniom i bogaczom.

Kompanie przystąpiły natychmiast do eksploatacji drzew cedrowych w zakupionych lasach i spławiania ich rzeką do Itapua.

Itapua poczęło róść w ludność, w znaczenie i w dobrobyt. Gdy przyszła kolej wiodąca do Asuncion osada była już miasteczkiem. Zwrócono na nie uwagę, jako na ważny punkt w komunikacji rzecznej z Paragwajem i z Brazylią. Zmieniono nazwę i dano miasteczku nazwisko pierwszego prezydenta Zjednoczonych Prowincji nad Rio de la Plata. Tym prezydentem był Gervasio Posadas, który żył w latach 1753 - 1832. Oto skąd wyszła nazwa sławnego w Alto Parana, miasta Posadas.

Posadas w roku 1924 liczyło 27 tysięcy mieszkańców. Leży ono nad rzeką Paraną, która w tym miejscu rozszerza się do szerokości 3.700 metrów i wygląda jak morze. Miasto leży na wysokości 140 metrów ponad poziom morza.

Odległość między Posadas a Foz do Iguaçu wynosi 344 km a między Buenos Aires 1.927 km.

Jazda koleją z Posadas do Buenos Aires trwa 38 godzin.

POWRÓT DO KURYTYBY

Po powrocie z Apostoles do Posadas pojechałem do Santa Anna, by odwiedzić pana Pablo Allen, który był sławny z tego że odkrył tajemnicę kiełkowania ziarn herwowych i pierwszy zaczął tworzyć sztuczne plantacje herwy mate w Argentynie.

Pan Pablo Allen, Francuz z pochodzenia, był człowiekiem wykształconym i inteligentnym, o wysokiej i pięknej kulturze francuskiej. Czułem wielką przyjemność rozmawiać z nim, a jego odniesienie się do mnie zwykłego turysty, tchnęło życzliwością i dobrą chęcią służenia mi informacjami i radą o jakie bym go prosił. Po oglądnięciu jego szkółki sadzonek i pięknie rozwijającej się plantacji, podziękowałem za grzeczne i bardzo miłe przyjęcie i odjechałem do Posadas.

Na drugi dzień po obiedzie byłem już na statku, który miał wyruszyć w górę rzeki. Kupiłem bilet do Puerto Krieger, gdzie miałem przyjaciela, który mógł wynająć mi osiodłanego muła i dać peona, aby mnie doprowadził do Santo Antonio w Brazylii.

Jak uplanowałem tak też wszystko wykonało się szczęśliwie. Po niespełna trzech dniach jazdy na mule w której przespałem dwie noce przy ogniu pod drzewem w dziewiczej puszczy zupełnie bezludnej dotarłem do miejscowości Santo Antonio w Brazylii.

Noclegi przy ogniu w dziewiczej bezludnej puszczy są pełne podświadomego lęku i równocześnie tajemniczego uroku. Przyjeżdża się pod wieczór na miejsce gdzie zwykły nocować tropy wożące herwę. Miejsca te są zawsze przy jakiejś bieżącej wodzie i mają las wokoło wydeptany i zaczątki pastwiska. Po rozsiodłaniu koni czy mułów, puszcza się je by się popasły a podróżnicy zbierają i gromadzą tymczasem suche gałęzie i patyki, by starczyło im paliwa przez noc do rana.

Potem rozpina się namiocik tuż przy grubym drzewie, ścieli się pod nim łóżka z baixerów i pelegów a u wezgłowia w miejsce poduszek kładzie się siodła.

Po rozpaleniu ognia gotuje się wodę i gdy zakipi pije się szimaron. Równocześnie piecze się xarque (tasajo) na rożnie, a gdy upieczone zmywa się gorącą wodą i spożywa z sucharami. Koniom w tym czasie rzuca się po trzy kaczany kukurydzy by pamiętały nie oddalać się bardzo od legowiska.

Po spożyciu suszonego mięsa z sucharami pije się mate po raz wtóry i gawędzi. Przy tym pilnuje się ognia i co jakiś czas podsyca się go paliwem. Gawędząc umawia się z towarzyszem podróży kto będzie pilnował ognia do północy a kto po północy.

W końcu kładą się spać i gdy jeden zasypia zaraz i śpi beztrosko do północy, drugi leżąc drzemie i nadsłuchuje czy płonie ogień i czy nie szeleści co w lesie.

PACZKI PEKAO DO POLSKI
Najtaniej, najszybciej, i najsprawniej otrzyma Rodzina i Przyjaciele w POLSCE pomoc
przez PACZKI PEKAO tak zw. "DO WYBORU" PACZKI SPECYFIKOWANE wg katalogu.
PEKAO posiada Paczki: żywnościowe, ze świeżymi owocami, słodyczami, upominkami dla pań, panów i dzieci, maszyny do szycia, dziewiarskie, lodówki. Sprzęt motorowy: samochody, motocykle, opony, materiały budowlane, włókiennicze, inwentarz żywy, węgiel i meble.
WIELKI ASORTYMENT LEKARSTW AMERYKAŃSKICH
Po katalogi i informacje należy zgłaszać się do :
PRZEDSTAWICIELKI PEKAO New York
p. HALINY BERGMAN, São Paulo
Caixa Postal 5127, Tel.: 52-87-29.

Farmacia e Drogaria Stellfeld
Matriz: Praça Tiradentes, 530
Filiais: Rua Riachuelo, 138 e FARMASTEL, Travessa Oliveira belo, 71
Są to apteki prowadzone przez Profesorów Fakultetu Farmaceutycznego, które sprzedają najtaniej w Kurytybie i są godne zaufania.

CHARUTARIA LIBERTY
Chmiel zagr. — Nasiona warzywne, kwiatów, pastewne — Adubo — Broń — Amunicja — Facas — Facões — Pilhas — Isqueiros desde 500 até 20.000 cada.
200 papierosów 1.700 — 100 cygar 1.800 — Fumos Mineiro — Goyano — Tietê — Amarelinho — Herva p/Chimarrão de Palmas — Fumo cortado — desfiado — Fajki od 500 do 38.000 — Cuias — Bombas para chimarrão. Maszyny od 12.000 do 28.000 — Maszyny do strzyżenia włosów Zagr. 12.800 — Perfumeria — Artykuły fryzjerskie — Kamienie do ostrzenia — 20 gatunków — Organki — Karty do gry.
FLORECKI - Rosário 66 - nowy adres: Alfredo Bufrem 66.

FARTUSZKI - PŁÓTNA - "MALHAS" - PONCZOCHY - RĘCZNIKI - KOSZULE — Najniższe ceny w mieście!
Przed zakupem prosimy zbadać ceny w
Casa Hoffmann
Skład i Fabryka: R. Claudino dos Santos, 52 (Dawniej Praça da Ordem). — Fone: 4-1698 — CURITIBA

Retífica VOLPAR Ltda.
RETIFICAÇÃO DE MOTORES EM GERAL
ESPECIALIDADE EM MOTORES VOLKSWAGEN
RUA NUNES MACHADO N.º 300 — FONE: 4-1928 — CURITIBA - PR

A ...

Agênci
O Pap
poucos d
discurso,
que "a t
"paz" te
do que n
de de sig
ciou a m
zem da c
ma de u
nem sem
nesta".
Não é r
fôrço para
o Papa s
Basta, pa
serve o se
de "paz"
centes a
tes ideoló
Vietnã d
guerrilheir
rem atent
pulação
com o obj
rem o co
estão trab
se alguém
te à agres
sa a ser ch
se os soviét
ques para l
gam um m
estão tam
pela "paz":
o povo são

AS OBRA

Em ma
sário de nas
próximo, 50.º
realizados di
sessões cient
Instituto de
Ciências real
rão escritores
Club polonês
kiewicz tradu

BRAS

Portuga
Isto quer di
fícil torna-se
se a Comissã
gadores. A r
de auto-conf
gar. O result
A equipe
Fidélis, Belin
irzinho, Silva
Q
1.º lugar d
2.º lugar d
1.º lugar d
2.º lugar d

Quatro ver
partidas no di

Disputa do
30.VII em Lon
Outros resultados U

130 ANO

Há 130 a
los Gomes. Se
Jaguary Card
faiate. Aos 23
Viajou para o
go e de lá escr
zão da fuga.
matriculando-s
No dia 4
presentou a su
Ao término do
ciou o maestro
da Rosa.
Em 1863,
tudou no Conse
apresentou a ó
ce de José de A
Outras pro
ca, Salvatore R
Tendo retornad
tribulada devid
dor.
Faleceu no
embalsamado e
em sua memória

po disputarão quar

ŻYCIE RELIGIJNE:

DZIEWIĄTA NIEDZIELA PO ZIELONYCH ŚWIĄTKACH

Ewangelia św. zapisana u św. Łukasza w rozdziale 19

Onego czasu: Gdy się przybliżył Jezus do Jerozolimy, ujrzawszy miasto, zapłakał nad nim, mówiąc: O gdybyś i ty było poznało, i to w ten dzień twój, co ku pokojowi twemu, a teraz zakryte to jest przed oczyma twymi. Albowiem przyjdą na cię dni, że otoczą cię nieprzyjaciele twoi wałem: i oblęgną cię i ścisną cię zewsząd: i na ziemię cię powalą i synów twoich, którzy w tobie są: a nie zostawią w tobie kamienia na kamieniu: dlatego żeś nie poznało czasu nawiedzenia twego. A wszedłszy do kościoła, począł wyganiać sprzedających w nim i kupujących, mówiąc im: Napisano: Iż dom mój domem modlitwy jest, a wyście go uczynili jaskinią zbójców. I uczył codziennie w kościele.

O NAWIEDZENIU BOŻYM

Bóg nas nawiedza przez rozum i zmysły. One to wskazują nam Jego ślady w wszechświecie i pouczają, że Bóg tędy przechodził. Widać z tych śladów wszechmoc, mądrość, dobroć, Opatrzność Bożą.

Wygląda to tak, jakby jakiś bogaty pan i dobry przyszedł do ubogiego, a nie zastawszy go w domu, zostawił podarunek lub pewną kwotę pieniędzy. Biedak, po powrocie do domu, chociaż dobrodzieja nie widzi — poznaje, że go nawiedził, po tym, co mu zostawił.

Nas ludzi często nie ma w domu, bo wybiegamy wszędzie myślą, nie znamy się na odwiedzinach Boga, bo mało o to dbamy. Wszędzie znajdziesz człowieka, ale bardzo rzadko w domu swego serca usiedzi. Nie wie więc, kto do niego przyszedł i co mu przyniósł. Więcej zwraca uwagi na siebie, na swe samolubstwo, niż na podarki boże rozsypane w naturze. Jerozolimę więcej obchodziła polityka, handel, przemysł... niż Chrystus, gdy w niej przebywał i dokonał w niej zbawienia świata.

Bóg nawiedza nas przez głos sumienia. Wszystkim, nawet swym wrogom i niewdzięcznikom daje Bóg swą łaskę — nie chce zguby grzesznika. Przez głos sumienia woła i puka do drzwi serca — nieraz kołacze tak donośnie, że zbrodniarz nie może znieść tego wołania. Sam oddaje się w ręce sprawiedliwości lub zatyka sobie szczelnie uszy.

Bóg nawiedza nas przez nieszczęścia, upokorzenia i klęski. Jest to wprawdzie nawiedzenie bolesne, jak operacja cielesna, ale pożyteczne, skuteczne i niezmiernego znaczenia. Wielu z nawiedzonych zżyma się, jak koń, który nie da na siebie włożyć uprzęży: bije kopytem, wierzga, kąsa i daleko ucieka. Niektórych ludzi "wierzgających" tylko choroba, utrata drogiej osoby lub ciężkie upokorzenie zdolne są nawrócić.

Zwracajmy więc baczną uwagę na podarki, jakimi Bóg nieraz nas obsypuje. Nie prowokujmy Boga, by nas nawiedzał i ciężko nas doświadczał. Przyjmijmy z uległością nawiedzenia boże, bo wtedy one przemienią się w błogosławieństwo.

Duszpasterz odpowiada:

N.N.

Co to jest Tradycja Kościoła?

Z faktu, że Pismo św. jest absolutną prawdą i że dzięki temu posiada dla wiernych najwyższą powagę, nie wypływa, jakoby było całą prawdą. Nawet w sferze objawienia, a tym bardziej w innych dziedzinach, nie zawiera ono całej sumy wiadomości, w którą Bóg chciał rodzaj ludzki zaopatrzyć. Dlatego też nawet objawionej prawdy nie można i nie trzeba szukać jedynie w Piśmie św., ale także w tym drugim źródle wiary, którym jest Tradycja, czyli kościelne podanie.

Między innymi tylko Tradycja poucza nas niewątpliwie, które to księgi są rzeczywiście od Boga natchnione, czyli, które wchodzą w skład Pisma św., a podobnież tylko Tradycja może w niejednym wypadku nas upewnić, jakie jest właściwe znaczenie słów Bożych.

Stąd, choć Kościół czytanie Pisma św. jako pożyteczne dla wiary, w ogóle zaleca, nie pozwala go wykładać inaczej, jak tylko wedle własnej, od Boga sobie podanej nauki.

Tylko Kościołowi przysługuje też prawo orzekać, które wydania i które przekłady są zgodne z oryginałem i dla tego bezpiecznie czytane być mogą. Czytanie wydań nie opatrzonych aprobatą kościelną jest wiernym wzbronione.

Oryginały różnych ksiąg Pisma św. pisane były w językach hebrajskim, aramejskim i greckim. W swoim publicznym użytku Kościół posługuje się autentycznym, od wieków dokonanym, a przez Sobór Trydencki zatwierdzonym przekładem, który nosi miano Wulgaty. Poprawne wydanie tej Wulgaty wyszło w r. 1592 z rozporządzenia papieża Klemensa VIII. Na Wulgacie opierają się, albo przynajmniej uwzględniają ją w wielkiej mierze, przekłady Pisma św. na języki nowożytne.

Lekarstwo przeciw pijaństwu

Nałóg pijaństwa poniża człowieka i niszczy jego zdrowie, doprowadzając go do najbardziej upokarzającej sytuacji, m. in. do występku i do grzechu.

"Instituto Químico Campinas S. A." wypuścił na rynek farmaceutyczny produkt "NECROETIL", lekarstwo w proszku, przeznaczone na leczenie nałogu pijaństwa.

Lek ten posiada wielki zasięg społeczny, sprowadza bowiem człowieka na nowo na łono rodziny, religii i społeczności ludzkiej. "NECROETIL" można dawać bezpiecznie do zażycia nałogowym pijakom, ponieważ nie posiada ani smaku ani zapachu.

"NECROETIL" jest produkowany przez "Instituto Químico Campinas S. A." i znajduje się na składzie przy ul. Padre Antônio, Nr 370, Caixa Postal, 695, — "NECROETIL" można nabyć we wszystkich aptekach i drogeriach.

CURITIBA — PARANÁ.

BOAS SEMENTES

Aceitamos pedido de Manzate, Dithane M-45 importados, muda especial de Ameixa, sementes de Batatas selecionadas de binje, patrones etc.

Avenida 7 de Setembro, 2.175 — Curitiba

W STRESZCZENIU...

— **Trzech turystów holenderskich** i jeden angielski zostało oskarżonych przez władze sowieckie o usiłowany "przemyt" 400 książek religijnych oraz kilkaset egzemplarzy Pisma św. Książki te uległy konfiskacie.

— **Gubernator Guanabary Francisco Negrão de Lima** zaprowadził w tym Stanie obowiązkową naukę religii w szkołach. W ramach Sekretariatu Wychowania powstał specjalny oddział zajmujący się kontrolą tego nauczania.

— **Zgodnie z uchwałami Soboru Watykańskiego,** Papież Paweł VI ustanowił komisję złożoną z 3 duchownych i 4 osób świeckich, celem wzmożenia pomocy Kościoła dla państw słabo rozwiniętych ekonomicznie oraz zgodnie współpracować na tym polu z władzami państwowymi.

— **Agresywność i nieposłuszeństwo dzisiejszej młodzieży** tłumaczyć należy tym, że za dużo kształci się młodzież intelektualnie, a za mało psychologicznie. Taką opinię wyraził kierownik kursu dla rodziców i wychowawców w Rio de Janeiro.

— **Australia posiada ponad tysiąc misjonarzy** pracujących na obczyźnie. Z liczby tej jest 260 kapłanów, 629 zakonników i zakonnic oraz 154 osób świeckich.

— **Od 1 lipca br. rozpoczęła** funkcjonować katolicka radiostacja w Filipinach pod nazwą "Radio Veritas", o zasięgu na całą Azję. W potencji ustępuje ona tylko rozgłośni z Pekinu oraz "Wolnej Ameryki".

— **Międzynarodowy Servis Biblijny** złożony z katolików i protestantów umieścił 50 tys. egzemplarzy Pisma św. w dwu tysiącach hoteli i pensjonatów europejskich.

— **Z Watykanu donoszą,** że rozwiązanie problemu ograniczenia urodzin ukaże się w formie Encykliki papieskiej prawdopodobnie z końcem b. roku.

— **Znana amerykańska aktorka filmowa Susan Hayward** przeszła ostatnio na katolicyzm. Chrzest jej odbył się w kościele św. Piotra i Pawła w Pittsburgu — (USA).

— **Była kolonia angielska Gujana,** obecnie niepodległa, zajmuje pierwsze miejsce w Ameryce Łacińskiej pod względem oświaty. Posiada bowiem tylko 10% analfabetów. Stało się to dzięki licznym szkołom prywatnym utrzymywanym przez katolików i inne wyznania.

— **Specjalny salon** przeznaczony na audiencje buduje się obecnie na Watykanie, według projektu włoskiego inżyniera Luigi Nervi.

— **Episkopat Meksyku** zaprosił Ojca św. by odwiedził ten kraj, gdyby udał się na Międzynarodowy Kongres Eucharystyczny w Kolumbii. Uważa się jednak, że tylko możliwość nawiązania stosunków między rządem Meksyku a Stolicą Apostolską mogło by wpłynąć na realizację tej wizyty.

— **Kuratorium Szkół Podstawowych w Guanabarze** zaprowadza biblioteki szkolne, zdobywając książki w kampanii pod hasłem: "Podaruj książkę w zamian za uśmiech wdzięczności".

— **By wspomóc tysiące ofiar powodzi w Recife,** tamtejszy arcybiskup D. Helder Câmara puścił w obieg 20 tys. biletów (rifas) głównie wśród mieszkańców w São Paulo i Rio de Janeiro.

POLONIA ZAGRANICZNA

ARGENTYNA

Koncert w Rosario

Dnia 19 br. odbył się w sali teatralnej "Radio Nacional" Rosario LRA 5, koncert pianisty i kompozytora, p. Andrzeja Stanisława Szymczaka.

W czasie przerwy wystąpił miejscowy polski zespół taneczny pod dyrekcją p. Lali Garest.

Koncert odbył się w ramach programu "Semana de la Bandera" i był poświęcony naszym Przyjaciołom Argentyńczykom.

Zarząd "Semana de la Bandera" nadesłał pismo, podpisane przez prezesa tego Komitetu p. wicegubernatora dr E. Malaponte, wyrażające podziękowanie dla Kolonii polskiej za przyczynienie się do uświetnienia tych Uroczystości w Rosario.

Całość była transmitowana przez Radio Nacional Rosario.

KANADA

Pomnik Kazimierza Gzowskiego

Władze miejskie Toronto postanowiły wystawić pomnik inż. Kazimierza Gzowskiego, żołnierza i przemysłowca, który położył wybitne zasługi dla rozwoju Kanady. Pomnik stanie w parku jego imienia na Lakeshore Boulevard West. W komitecie budowy zasiada mayor miasta P. Givens i Kazimierz Grzowski, prawnuk słynnego Polaka.

Broszura o Millenium dla Kanadyjczyków w języku angielskim i francuskim

Wyszła niedawno, nakładem Komitetu Głównego Millenium na Kanadę, broszura opracowana przez Oddział w Kanadzie Polskiego Instytutu Naukowego w Ameryce, pt.: "Poland's Millenium of Christiani ty — Le Millenaire de la Pologne Chretienne". Broszura ta liczy 56 stron tekstu angielskiego i francuskiego. Uzupełnia ją historyczna mapka poglądowa Polski opracowana przez prof. B. Zaborskiego.

Wstęp zaznajamia zwięźle czytelnika z Polonią w Kanadzie i znaczeniem jakie ona przywiązuje do tegorocznego jubileuszu polskiego. Dalsze rozdziały streszczają i objaśniają przystępnie najważniejsze wydarzenia z dziejów Polski i Kościoła aż do czasów dzisiejszych. Tablice chronologiczne, zestawiają przejrzyście główne daty z polskiej historii politycznej i z dziejów kultury polskiej.

USA

Zjazd polskich uczonych z Ameryki i Kanady

Polski Instytut Naukowy w Ameryce urządza z okazji Tysiąclecia, w dn. 25 - 27 listopada br. w gościnnie użyczonej siedzibie Uniwersytetu Columbia w Nowym Jorku, pierwszy zjazd naukowców polskich i polskiego pochodzenia, pracujących na wyższych uczelniach i w instytucjach badawczych Stanów Zjednoczonych i Kanady, nie wykluczając bawiących tam naukowców z innych krajów ani polonistów nie Polaków.

"Pokój Polski" w Orchard Lake

Zadaniem "Pokoju Polskiego" w Zakładach Naukowych Seminarium Polskiego jest wsparcie studentów w ich uczeniu się języka polskiego pastoralnego, który w przyszłości ma być instrumentem w ich pracy kapłańskiej wśród Ludu Bożego Polonii. Praca kapłańska każda, a między Polakami specjalnie, domaga się zrozumienia całego człowieka, zrozumienia jego psychiki polskiej, polskiej religijności, polskiej drogi życia z całym bogactwem zwyczajów i obyczajów, przeto koniecznością jest oprócz samego opanowania języka dać to wszystko, co składa się na Kulturę Polską religijną.

Programy więc szkolne tak są ułożone, aby potrzeby te zostały zaspokojone. Ogromną pomocą w tym jest księgozbiór, liczący przeszło tysiąc tomów, oraz eksponaty i to w ogromnej większości oryginalne z dziedziny malarstwa, grafiki, rzeźby, fotografiki, folkloru, oryginalne filmy i przeźrocza i inne rzeczy, łącznie z bogatym zbiorem płyt gramofonowych, pokrywających dzieje muzyki polskiej i żywe słowo w nagraniach poezji i prozy polskiej.

WIEŚCI Z POLSKI

Statystyka kulturalna Warszawy

(FEI) — Dzienniki polskie ogłosiły ostatnio "ważniejsze dane o kulturze Warszawy". Dowiadujemy się z nich, że w Warszawie wychodzi obecnie 19 gazet i 896 czasopism. Bibliotek w mieście jest 131 z 1 milionem 770 tysięcy książek. Korzysta z nich rocznie 186 tysięcy czytelników. Warszawa skupia 25 muzeów oraz 99 stałych i 58 czasowych wystaw, które obejrzało w roku ubiegłym ponad 2,7 miliona zwiedzających.

Teatrów liczy Warszawa 17. Ubiegłoroczne przedstawienia obejrzało ponad 2 miliony widzów. Ilość kin w porównaniu z rokiem 1961 — jak przypomina "Życie Warszawy" (19-20-VI) podając powyższe dane — zmniejszyła się. Podczas gdy przed pięciu laty było ich w stolicy 73, to w roku ubiegłym liczba ta spadła do 66 kin, które odwiedziło 14 milionów osób. W okresie ostatniej 5-latki — (1961 - 1965) liczba abonentów telewizyjnych powiększyła się w mieście z 95 do 191 tysięcy.

Z informacji innego dziennika — "Słowo Powszechne" (15-VI) — dowiadujemy się, że "aktualnie 14 procent warszawiaków — to absolwenci wyższych uczelni, a 40 procent — posiada wykształcenie średnie". W roku ubiegłym odbyło się w Warszawie 6.828 imprez estradowych z udziałem artystów krajowych oraz 113, w których zaprezentowali swój repertuar goście zagraniczni. Obejrzało te imprezy 2 miliony 789 tysięcy widzów. Widownie teatrów i instytucji muzycznych — pisze ten dziennik zapełnione były w ub. r. średnio w 72,8 proc. Rekordową frekwencją cieszyły się teatry Dramatyczne, Powszechny oraz dziecięcy teatr Guliwer. W kinach było "coraz luźniej".

W kilku zdaniach:

● **Obchód Święta Niepodległości.** Dnia 22 lipca obchodzono w całej Polsce Święto Niepodległości, ustanowione przez władze Polski Ludowej. W związku z tym obchodem, odbyły się: defilada wojska, uroczyste akademie i inne imprezy patriotyczne i kulturalne.

● **Polskie malarstwo w New Yorku** — (KAI) — W nowojorskim hotelu "Hiltona" otwarta została międzynarodowa wystawa malarstwa współczesnego obejmująca prace 25 autorów z 6 krajów — znajdują się wśród nich także malarze polscy — Tadeusz Brzozowski, Adam Niemczyc i Stefan Gierwatowski. Szczególne zainteresowanie krytyków wzbudziły prace Adama Niemczyca, tzw. archeogramy.

● **Festiwal teatrów w Toruniu** — (KAI) — W Toruniu zakończył się VIII Festiwal Teatrów Polski Północnej. W tej pięknej imprezie artystycznej udział brały państwowe sceny dramatyczne: Olsztyna, Elbląga, Grudziądza, Torunia, Białegostoku, Gdańska, Sopotu, Bydgoszczy, Szczecina, Koszalina i Słupska. W ciągu 9 dni zademonstrowały one 17 sztuk, w tym 12 współczesnych polskich i obcych.

● **Operacja na otwartym sercu.** — (KAI) — Pełnym sukcesem zakończyła się przeprowadzona po raz pierwszy w Krakowie operacja na otwartym sercu, której dokonano przy pomocy sztucznego serca konstrukcji inż. Płużka z Poznania. Celem operacji przeprowadz o n e j przez doc. dr M. Juszczyńskiego w szpitalu im Anki, było usunięcie wady wrodzonej przegrody międzykomorowej serca u 39-letniej pacjentki.

● **Grosz Stanisława Augusta** — KAI) — Nieoceniony zbiór starych monet i banknotów, pochodzących z różnych wieków, znalazł Zbigniew Jucewicz, zamieszkały w Giżycku. Spośród nich na szczególną uwagę zasługują: grosz miedziany Stanisława Augusta, szeląg Jana Kazimierza z 1651 roku, trzy srebrne monety również z XVIII wieku. Poza tym szeląg pruski, 2 półtoraki elektora Jerzego Wilhelma, oraz szereg banknotów carskich, niemieckich oraz banknotów polskich z lat międzywojennych. Cenne znalezisko Zbigniew Jucewicz przekazał Muzeum Mazurskiemu w Olsztynie.

● **"Złota muszla" dla polskiej krótkometrażówki** — (KAI) — Na XIV Międzynarodowym Festiwalu Filmowym w San Sebastian polski film animowany "Skrzydła" reż. Leonarda Pulchnego zdobył pierwszą nagrodę — "Złotą Muszlę" w kategorii krótkiego metrażu.

● **20 wydanie "Granicy" Z. Nałkowskiej** — (KAI) — W nakładzie 50 tys. egzemplarzy ukazało się nowe, 20 już z kolei w Polsce Ludowej wydanie głośnej powieści Zofii Nałkowskiej "Granica".

● **"Sobótki góralskie" w Zakopanem** — (KAI) — 26 czerwca odbyły się w Zakopanem "Sobótki góralskie". W asyście góralskich grajków i tancerzy wyruszył barwny korowód umajonych wozów i dorożek z turystami w kierunku Doliny Chochołowskiej. U jej wylotu na Siwej Polanie zapłonęła watra i odbyły się obrzędy i tańce góralskie. Uczestnicy imprezy częstowani byli pieczoną nad ogniem kiełbasą oraz owczym serem i żętycą.

● **Jagody polskie na eksport** — (KAI) — W lasach woj. rzeszowskiego, krakowskiego i lubelskiego rozpoczął się zbiór czarnych jagód. Przedsiębiorstwo "Las" przewiduje, że zbiory będą dobre i powinny osiągnąć w br. 16 tys. ton, z czego na eksport w stanie świeżym, mrożonym i przerobionym na kompoty, dżemy itp. przeznacza się ok. 14 tys. ton. Pierwszy transport czarnych jagód (ok. 16 ton) wysłano już drogą morską do Anglii.

● **Nestor lotnictwa odtwarza "Bleriota"** — (KAI) — Nestor polskiego lotnictwa P. Zołotow, mimo 74 lat — nie rozstaje się z samolotami. Poza czynnym lataniem, w ciągu ostatnich kilku lat zajął się odtwarzaniem starych typów samolotów. W 1957 r. zrekonstruował "Farmana - 4" (samolot rosyjski z 1910 r), który znajduje się obecnie w Muzeum Lotnictwa w Krakowie. Obecnie nestor polskiego lotnictwa ma zamiar odtworzyć samolot "Bleriot", na którym dokonano pierwszego przelotu przez Kanał la Manche. W okresie międzywojennym — jako instruktor polskich szkół lotniczych — Zołotow wyszkolił około 300 pilotów, m. in. Skarżyńskiego, Orlińskiego i Żwirkę.

SR. GABRIEL STELMASZCZYK

Drobne Wiadomości Gospodarcze

● **Na terenie Polski** znajduje się obecnie 107 kopalń węgla kamiennego, 9 kopalń węgla brunatnego, 27 wielkich pieców hutniczych, 96 pieców martenowskich, 381 elektrowni, 21 cementowni, 77 cukrowni oraz 40.216 zakładów przemysłowych.

● **Umowa polsko - włoska** w sprawie budowy samochodów włoskiej firmy "Fiat" w Polsce, przewiduje produkcję samochodów tej marki w fabrykach polskich za ogólną sumę 40 milionów dolarów. Budowa tych samochodów powierzona zostanie wytwórni w Żeraniu, pod Warszawą.

● **W Niemczech Zachodnich** i w Stanach Zjednoczonych stwierdzono, iż psy stają się złe i tracą apetyt, gdy patrzą na telewizję przez 3 godziny dziennie. Ponadto papugi i kanarki zaczynają chorować, gdy oglądają telewizję przez 5 godzin dziennie.

● **Pewien mieszkaniec Jugosławii** posiada kawkę, która zastępuje mu psa i kota. Kawka kracze głośno, gdy ktoś pojawi się na podwórzu, dopóki gospodarz nie wyjdzie. Ponadto kawka ta pełni funkcję kota, gdyż łowi myszy.

● **W ciągu miesiąca jeden królik potrzebuje:** 3 kg siana, 0,8 kg owsa, 0,6 kg otręb i 4 kg ziemniaków. Dla sztuk rozpłodowych należy przeznaczyć więcej, mianowicie: 4 kg siana, 2 kg owsa, 1 kg otrąb i 5 kg ziemniaków.

● **Wielką popularnością u hodowców** cieszy się rasa kur Rhode Island, pochodząca z USA, ze Stanu Rhode Island. Jest ona wynikiem skrzyżowania wielu ras azjatyckich i śród ziemnomorskich z rasą bijaków, które walczą na "ringu".

● **Bardzo dużo diamentów** wywożonych z Unii Południowo-afrykańskiej do Anglii pada ofiarą kradzieży podczas transportu lotniczego. Kradzieże te mają być dziełem bandy międzynarodowych złodziei.

● **Brazylijski przemysł samochodowy** wypuścił w ciągu ostatnich 10 lat milion i 200 tysięcy wozów, wartości 3 miliardów dolarów. Obecnie produkcja ta utrzymuje się na dobrym poziomie.

● **Gubernator Paulo Pimentel** zakupił z Rio Grande do Sul kilkadziesiąt rasowych jałówek, które w najbliższej przyszłości dostarczą mleka mieszkańcom Kurytyby.

● **Miesiące czerwiec i lipiec** najlepiej się nadają do zasadzenia owocu piniora - pinhão. Sadzi się pinhão w "lacie", a po roku należy wsadzić "latę" w ziemi, otworzywszy nieco dno. Za kilka lat mały piniorek będzie piękną ozdobą gospodarstwa.

● **Stan santakataryński otrzymał od Ministerstwa Rolnictwa** sumę 49 milionów kruzejrów na utworzenie 50 doświadczalnych szkółek rolnych. Szkółki te dostarczą cennych informacji dla miejscowych rolników.

● **Brazylia i Urugwaj podpisały układ** o współpracy na terenie hodowli bydła. Brazylia otrzyma rasowe bydło, dając wzamian wehikuły motorowe oraz różne narzędzia rolnicze.

● **Nową metodę wyrobu serów** opracowali naukowcy z Uniwersytetu Hebrajskiego w Jerozolimie, w którym podpuszczka (enzym trawienny soku żołądkowego cieląt lub jagniąt) zastąpiono enzymami roślinnymi znajdującymi się w liściach i pączkach drzew figowych oraz nasionach rycynusu. Dzięki tej metodzie potanieje produkcja serów.

Rádio Cambijú Ltda.

ZY S - 27 - Kc/s - 1950 — A VOZ CATÓLICA DO PARANÁ

Boa música, Clube dos Sócios, Têrço em Família, Hora da Música Polonêsa (aos domingos das 15 às 16 horas), Homenagens, Anúncios, Avisos e Recados para Amigos.

ARAUCÁRIA — FONE:109 — PARANÁ

DZIAŁ POETYCKI

O PAMIĘTNIKU ZOFII

Niechaj mię Zośka o wiersze nie prosi,
Bo kiedy Zośka do ojczyzny wróci,
To każdy kwiatek powie wiersze Zosi,
Każda jej gwiazdka piosenkę zanuci.
Nim kwiat przekwitnie, nim gwiazdeczka zleci,
Słuchaj — bo to są najlepsi poeci.
Gwiazdy błękitne, kwiateczki czerwone
Będą ci całe poematy składać.
Jabym to samo powiedział, co one,
Bo ja się od nich nauczyłem gadać;
Bo tam, gdzie Ikwy srebrne fale płyną,
Byłem ja niegdyś, jak Zośka, dzieciną.
Dzisiaj daleko pojechałem w gości,
I dalej mię los nieszczęśliwy goni.
Przywieź mi, Zośko, od tych gwiazd światłości,
Przywieź mi, Zośko, z tamtych kwiatów woni,
Bo mi zaprawdę odmłodnieć potrzeba.
Wróć mi więc z kraju taką — jakby z nieba.

JULIUSZ SŁOWACKI

OBJAŚNIENIA

Juliusz Słowacki (1809 - 1849) urodził się na Wołyniu, w Krzemieńcu, przez który przepływa rzeka Ikwa. Lata młodzieńcze spędził w Wilnie, gdzie poznał młodą Ludwikę Śniadecką, jedyną jego wielką miłość; los ich rozłączył i do końca życia pozostał Słowacki kawalerem. Po ukończeniu Uniwersytetu Wileńskiego poeta przeniósł się do Warszawy, skąd po wybuchu powstania listopadowego otrzymał od powstańczego Rządu Narodowego zlecenie wyjazdu na zachód, by zainteresować Francję i Anglię sprawami powstania. Na Zachodzie poeta pozostał do śmierci, ostatnie dwa lata życia osiadłszy na stałe w Paryżu, skąd jego zwłoki w 1927 wolna Polska sprowadziła na Wawel.

Nie będziemy wyliczać jego dzieł poetyckich, które każdy Polak zna choćby w urywkach. Wspomnimy tylko, że pięknem języka dorównywał Mickiewiczowi, głębią uczucia — nie ustępował nikomu. Pisał:

"Biada, kto daje ojczyźnie pół duszy,
A drugie tu pół dla szczęścia zachowa;
Oboje w nim Bóg swym piorunem skruszy,
I padnie w popiół kiedyś taka głowa.
Żadną łzą taki Boga nie poruszy,
W modlitwie nigdy już nie znajdzie słowa,
Które by kiedyś jego Bóg zrozumiał,
I będzie, jak ten dąb umarły — szumiał".

Wiersz "W Pamiętniku Zofii" wpisał Słowacki do pamiętnika młodziutkiej dzieweczki, z której matką, Joanną Bobrową, łączyła poetę serdeczna przyjaźń.

Retificadora BRASPOL LTDA.

Odnawiamy wszelkie typy motorów samochodowych. — Robota gwarantowana i szybka. —

CENY PRZYSTĘPNE

Rua Marechal Floriano 4100 — Fone: 4-2635

CURITIBA — PARANA

Rady dla Gospodyń

ZUPA FASOLOWA Z ZACIERKĄ

1 filiżankę suchej fasoli,
500 g mięsa wołowego z kością,
włoszczyzna, mąka, 1 jajko,
słonina,
1 cebula, sól, pieprz, pietruszka.

Przebraną fasolę opłukać i namoczyć na kilka godzin w zimnej wodzie. Fasolę gotować w tej samej wodzie, dodawszy opłukane mięso. Gotować powoli, uzupełniając ilość wody. Ugotowane mięso wyjąć i pokroić na kawałki, odrzucając kości. Na wywarze ugotować oczyszczone, opłukane, poszatkowane jarzyny. Z mąki i jaj, dolewając wodę, zagnieść twarde ciasto i usiekać nożem zacierki, podsypując mąką. Gdy jarzyny w zupie będą miękkie, wsypać zacierki i szybko ugotować. Zupę przyprawić solą i pieprzem, wrzucić mięso, okrasić słoniną, z lekko zrumienioną cebulką, wsypać usiekaną zieleninę.

JAJKA NA BOCZKU Z POMIDORAMI

150 g boczku pokrajać w cieniutkie plastry, podsmażyć na rumiano na dwóch patelniach; wkrajać na każdą plastry dwóch dużych pomidorów, dobrze je podsmażyć i wbić po 4 jajka, jak na sadzone. Pomidory posolić i posypać pieprzem, przykryć i utrzymać na średnim ogniu aż białko jaj się zetnie. Podawać, posypane usiekanym szczypiorkiem lub zieloną pietruszką.

POMIDORY FASZEROWANE

Pół szklanki ryżu obgotować w dużej ilości wody, dokładnie osączyć na sitku. 250 g kiełbasy zwyczajnej przepuścić przez maszynkę, włożyć na patelnię z drobniutko pokrajaną cebulą przesmażoną w łyżeczce tłuszczu, dodać ryż i dobrze podsmażyć, doprawiając do smaku solą i pieprzem. Z 8 jędrnych dużych pomidorów ściąć "piętki", wyjąć pestki i środek miąższu, pozostawiając tylko ścianki. Nałożyć farsz, ustawić w kamionce lub płaskim rondlu, zalać szklanką śmietany z odrobiną soli i pieprzu, posypać po wierzchu utartym żółtym serem — wstawić do gorącego piekarnika na 15 - 20 minut.

Cr$ 8.000 miesięcznie

Maszyny do szycia RENNER

gwarantowane na 15 lat, z obsługą techniczną gratisową.

Meble "fórmica" — Tapczany (sofá cama) — Lodówki — Komplety rondli "Panex" — Radia — Kryształy — Porcelany — Wybór noży stołowych — Enceradeiras — Liquidificadores — Zastawy stołowe — Piecyki — Harmonijki — Zegarki stołowe w porcelanie — i niezliczona ilość różnych artykułów na podarunki — wszystko do nabycia na warunkach bezkonkurencyjnych — na spłaty miesięczne.

Paulo Muller & Filhos Ltda.

R. Emiliano Perneta n.º 156 oraz R. Dr. Murici n.º 835
Telefon: 4-8307 — CURITIBA

małą parasolkę. Spod pąsowej sukni wyzierały nóżki okryte cienkimi, jedwabnymi pończochami.

— Dzień dobry, — powiedziała. — Nie przeszkadzam?

Nie czekając odpowiedzi usiadła na wolterowskim fotelu, który przysunęła tak blisko szezlonga chorego, że końcem nogi dotykała jego safirowego pantofla.

— Nie chciałam się narzucać przychodząc wcześniej. Ale proszę mi wierzyć, że w czasie całej pańskiej choroby byłam myślą przy panu. To straszne. Gdyby bandyta trafił o cal wyżej...

— ... Byłby mnie zabił — mruknął Souza.

Nie okazywał chęci do podtrzymywania rozmowy. Elza von Hesse była mu całkowicie obojętna. Rozmawiał z nią rzadko, nie umiał znaleźć nigdy tematu, którym mógłby ją zainteresować. Poza tym znajdował w niej coś co go odpychało. Cynizm, który wykazywała, raził jego wrażliwą naturę.

— Chociaż mężczyźni nie są tego warci — powiedziała — lubię niekiedy męskie towarzystwo.

Wyjęła z étui cienkiego papierosa i otoczyła się za chwilę kłębem błękitnego dymu.

— Ostatecznie więcej nienawidzę kobiety, niż mężczyzn.

— Nie jest pani pierwszą, od której to słyszę. Widywałem niewiele kobiet wyrażających się dodatnio o swojej płci.

— Dziwi to pana?

— Nie. Przestałem się dziwić czemukolwiek. Kobiety XX wieku są przede wszystkim egoistkami. Chciały by, aby oddawano im bezkrytyczny hołd i nie znoszą współzawodnictwa.

— Nie są przynajmniej obłudne jak ich siostrzyce z epoki romantyzmu. Wiedzą czego chcą.

— Aż nadto dobrze. Proszę mi jednak wierzyć, że wolę kobiety z epoki romantyzmu i żałuję, że nie urodziłem się sto lat temu.

— Bo pan jest marzycielem, przyjacielu. Między nami zachodzi ta zasadnicza różnica, że moim nauczycielem było samo życie, a pańskim — sztuka, która jest kłamstwem.

— Być może, ja jednak wolę złudzenia.

— Co kto lubi. Co do mnie — nie cierpię fikcji. To czego szukam musi być realne i działać mocno na nerwy. Marzenie jest udziałem ludzi słabych. Ja opieram się nogami o ziemię. Umierając chciałabym sobie powiedzieć, że doznałam wszystkiego co przyjemne i wartościowe, że wycisnęłam z soczystego owocu życia cały miąsz i pozostała tylko bezużyteczna skorupa.

— Nowych wrażeń nie jest zbyt wiele. Przypuśćmy, że uda się pani zdobyć potrzebne środki i urzeczywistnić najtajniejsze pragnienia. Przecież w końcu nastąpi przesyt i nie mając żadnych głębszych ideałów, ani celów natknie się pani na głuchą ścianę.

— Wtedy strzelę sobie w łeb.

Nad wieczorem wrócił doktor. Skoro tylko usłyszała trzaśnięcie drzwiami w sieni i poznała charakterystyczny ciężki chód Noldego, pobiegła zaraz do jadalni i podczas gdy spożywał obiad opowiedziała całe wydarzenie z najdrobniejszymi szczegółami.

Doktor obiecał załatwić sprawę ku ogólnemu zadowoleniu i po obiedzie udał się do pokoju chorego. Bianka otworzyła drzwi, gdy tylko zapukał, nie okazała jednak skruchy, ani chęci poprawy. A ponieważ i on niezbyt nalegał więc stanęło na tym, że Bianka będzie dyżurować w dzień, a pani Marietta w nocy.

ROZDZIAŁ XV

CIEŃ ŚMIERCI I MIŁOŚCI

Mijały dnie, a życiu Souzy wciąż jeszcze zagrażało niebezpieczeństwo. Leżał nieprzytomny, nieruchomy, a oczy, które miał zawsze prawie otwarte, zachodziły szkliwem. Na żółtej twarzy, z której jak gdyby uciekła cała krew, nie widać było żadnego uczucia. Beznamiętna ta twarz przerażała i kazała myśleć o mrokach śmierci.

Koło chorego krzątała się blada dziewczyna o dużych czarnych oczach. Bez szemrania, z uśmiechem na ustach spełniała najcięższe posługi, ścierała umierającemu pot z czoła i zwilżała spękane wargi.

Bianka sama nie wiedziała co ją skłaniało do tak wielkiego poświęcenia. Nie była to w żadnym razie zwykła miłość bliźniego. Gdy wieczorem kładła się zmęczona do swego panieńskiego łóżka zastanawiała się nieraz głębiej nad tym zagadnieniem. I wtedy odrzucała myśl o miłości, miłości do mężczyzny. Nazbyt krótko znała Souzę, a związek który ich łączył wydawał się całkowicie natury duchowej. Wierzyła, że nie ma w nim przymieszki zmysłów. A więc co? Wiedziała tylko, że ten obcy jeszcze wczoraj człowiek stał się jej nagle drogi. Myślała z drżeniem, że może umrzeć, że jasne jego oczy mogą zagasnąć na zawsze. Przewracała się z boku na bok, sen ulatywał z powiek i z utęsknieniem czekała następnego dnia, a z nim przełomu w zdrowiu Souzy.

Jutro nie przynosiło jednak zmiany. Nachylając się nad chorym czuła nierówny, ledwo wyczuwalny oddech. Czoło, do którego przykładała rękę paliło, usta pokryte były krostami.

Samarytańskie obowiązki pozostawiały jej dużo wolnego czasu. Brała ze sobą za każdym razem książkę — były to poezje Shelleya, lubiła je bardzo — lecz nie otworzyła oprawnego niebieskiego tomu ani razu. Trawił ją niepokój, czytanie stawało się męką, naginaniem upartych myśli do obojętnego przedmiotu.

Często do pokoju szpitalnego przychodził ojciec. Dziwiło ją zachowanie tego człowieka. Zestarzał się, czoło pokryły nowe głębokie zmarszczki, na pergaminowej twarzy ostro rysowały się kości policzkowe. Podchodził do chorego, przypatrywał mu się z czułością i ostrożnie gła-

SPORT W SKRÓCIE

SENSACJE SPORTOWE

Udział reprezentacji Brazylii w Mistrzostwach świata skończył się katastrofalnie. Przegrała ona już w eliminacjach, nie dochodząc nawet do ćwierć-finału. Nie brakło tam kich, którzy znając z bliska futbol europejski, i widząc brak przygotowania jedenastki Brazylii, nie wróżyli jej spodziewanych sukcesów. Można dyskutować na temat doboru graczy, choć ogólnie należy przyznać, że wybrano najlepszych piłkarzy, poza małymi wyjątkami. Gdzie więc leży przyczyna niepowodzenia? Najpierw — kilku graczy prześladowały kontuzje; brakło większości idealnej kondycji fizycznej i wysokiego wzrostu zwłaszcza dla obrońców; największą jednak bolączką był brak zgrania. Na meczach widzieliśmy piłkarzy technicznie doskonałych, którym jednak brakło jakiegokolwiek zgrania. A przecież w piłce nożnej rozstrzyga zespołowość. Tu leży wina komisji technicznej, która na każdy mecz wyznaczała inny skład. Trzeba nadmienić jeszcze, że w reprezentacji brazylijskiej byli gracze należący do kilkunastu klubów, którzy nigdy ze sobą nie grali.

Obserwatorzy Brazylijskiego Związku Piłki Nożnej (CBD) w Europie przestrzegali zawczasu, że piłkarze europejscy grają bardzo ostro i że sędziowie tamtejsi zamykają oczy na wiele przewinień, które w Brazylii są niewybaczalne. Nie to nie pomogło. Jasną też jest rzeczą, że gdy nie ma gry zespołowej, a przeważa gra indywidualna, każdy z graczy naraża się na zderzenia i kontuzje, których można uniknąć jedynie przez grę zespołową, w której piłkarz unika bezpośredniego kontaktu z przeciwnikiem. Dlatego to wielu piłkarzy brazylijskich odniosło kontuzje, jak np. Amarildo, Paraná, Gerson, Alcindo, Fidelis itp. Nawet "król" piłkarzy — Pelé niczego największego nie mógł dokonać, gdyż pilnowało go dwóch. Co najmniej przeciwników, którzy używali wszelkich nawet niedozwolonych sposobów, by go blokować i nie dopuścić do strzału na bramkę. W wyniku tego, Pelé odniósł dwukrotnie kontuzję, tak, że z Węgrami nie mógł grać, a w meczu z Portugalią wystąpił z kolanem spuchniętym, a w dodatku został kopnięty właśnie w to samo miejsce.

W wyniku eliminacji Brazylii, spadnie w świecie wysoki prestiż jej piłkarzy, cena na graczy w kraju czy za granicą zmniejszy się o połowę, a także spadnie udział widzów w rozgrywkach ligowych. Tylko sukces na przyszłych mistrzostwach w 1970 r. może naprawić obecne niepowodzenie i spadek prestiżu brazylijskiego futbolu.

By to osiągnąć, władze państwowe powinny interweniować w Związku Piłki Nożnej, który dotąd dbał jedynie o własne interesy finansowe, nie przejmując się zbytnio wymaganiami godnego reprezentowania brazylijskiego futbolu za granicą. Wystarczy wspomnieć, że zwołano graczy na obóz ćwiczebny w drugiej połowie kwietnia, podczas gdy inne związki piłkarskie uczyniły to już w początku br. Kardynalnym nadto błędem było odebranie trenerowi Feola decyzji w doborze graczy czy w wyznaczeniu składu, brak jakiejkolwiek taktyki w drużynie brazylijskiej. Decydowało głosowanie komisji w składzie 6 osób. To właśnie odbiło się fatalnie w decydujących grach.

Ostatnie wyniki w mistrzostwach świata: Węgry - Bułgaria 3x1, Rosja - Chile 2x1, Wielka Brytania - Francja 2x0, Niemcy Zach. - Hiszpania 2x1. Do gier ćwierćfinałowych weszły reprezentacje: Anglii, Argentyny, Urugwaju, Portugalii, Rosji, Niemiec, Węgier i Korei Północnej. W tych spotkaniach osiągnięto na razie takie wyniki: Anglia - Argentyna 1x0, Rosja - Węgry 2x1, Portugalia - Korea 5x3, Niemcy - Urugwaj 4x0.

Conheça nossa magnífica linha de pulovers e japonas

TUDO ATÉ EM 6 PAGAMENTOS

J. ALVES PINTO & CIA. LTDA.

Rua Emiliano Perneta, 26 — CURITIBA

NOVO PERFEITO SERVIÇO

RÚSSIA — RUMANIA e POLÔNIA

RECEBEDOR NÃO PAGA NADA

ROUPA, ALIMENTOS, MEDICAMENTOS

Representamos:
VNESHPOSYLTORG — MOSKWA
De aguilha até automóvel.

RECEBEDOR NÃO PAGA NEM UM KOPEIKO
PACZKI I ZŁOTY P. K. O. — WARSZAWA
Swobodny wybór.

Correspondentes do Banco Nacional da Iugoslávia
PACOTES DO BRASIL
Até 10 quilos para
RÚSSIA — POLÔNIA — HUNGRIA — IUGOSLÁVIA — CHECOSLOVÁQUIA — GRÉCIA — PORTUGAL — ESPANHA — ISRAEL e ALEMANHA.
Também ITÁLIA incl. — Café isento de taxas.

TUZEX — P. K. O. — IKKA.
GENEX

EMPR. J. RAJIC — Praça da Sé, 399 — Tel.: 36-8530
SÃO PAULO, Caixa Postal 3950

Lekarze:

DR. AUGUSTO KISZKA
CLINICA MEDICO CIRURGICA
Médico do Hospital Bom Jesus
Médico da Prefeitura Municipal.
ATENDE:
Hospital: — das 8 às 12 horas.
Consultório: — Rua Dom Pedro II 629 - das 15 às 18 horas.
PONTA GROSSA — PARANÁ

Dr LUDWK RYDYGIER
Mówi po polsku. 4 lata praktyki szpitalnej USA. Kurs specjalizacji New York. P.M.S.H.
Choroby kiszki odchodowej. Hemorol dr. Fistuły i t. p.
Kons.: R. José Bonifácio 110. Przyjmuje od 10-ej do 11.30 i od 15 - 18
Telefon. 4-8494.
Rez.: R. Amazonas Marcondes. 954 Bacacheri — Telefon: 4-5473

DR GABRIEL NOWICKI
Dyplom Uniwersytetu Paryskiego
Były Profesor Uniw. Parańskiego
Po powrocie z Europy przyjmuje: Farmácia Stuttfeld, Pr. Tiradentes 830 od godziny 9-tej do 13-tej.
Choroby ogólne. — Specjalność schorzenia nerek i dróg moczowych.

CLÍNICA ESPECIALIZADA DE ALERGIA
Prof. José Maria Munhoz da Rocha
C. R. M. 76
Rozpoznanie i leczenie różnych objawów alergii.
GODZINA UMÓWIONA
Przyjmuje od 15 do 18 godziny.
Leczenie ogranicza się wyłącznie do działu specjalizacji.
Rua Barão do Rio Branco, 63, conj. 607, 6.° andar - Edif. Barão do Rio Branco. Telefone: 4-9411 - ramal 172
CURITIBA — PARANÁ

Dr. Szmul Lewkowicz
C. R. M. 1302
Formado pela Faculdade de Medicina em Paris (Sorbone) e no Brasil
LONGA PRÁTICA NOS HOSPITAIS EM PARIS
Eletrocardiografia — Radioscopia — Eletroterapia
MEDICINA INTERNA DE ADULTOS E CRIANÇAS
CONSULTÓRIO: Rua Formosa, 367 — 16.° andar
Das 10 às 11,30 — Fone: 32-3847
Rua Prates, 39 — Apto. 31
Das 15,30 às 19,30 — Fone: 34-5907
RESIDÊNCIA: Rua Prates, 209 — Apto. 71
Fone: 36-8469 — SÃO PAULO
FALO: — POLONES, RUSSO, ALEMÃO e FRANCES

Szpitale:

CASA DE SAÚDE DR. MOYSES PACIORNIK
PORODY — OPERACJE
Rak: rozpoznanie i leczenie
Rua Lourenço Pinto, 83
Tel.: 4-2222 i 4-2230

CASA DE SAÚDE DR. COMINESE DA ROCHA
KLINIKA OGÓLNA
Porody, operacje - Choroby niewiast "Raio X" — elektryczność medyczna.
Rua Ubaldino do Amaral, 962
Tel.: 4-8890

Dentysta:

DR WINCENTY FLENIK
Godziny przyjęć: od 8 - 11 i od 2 - 6.
R. Volunt. da Pátria, 620 - Curitiba.

Advokaci:

DR LUCJAN KASPRZAK
Praca Osório, 45, 1.° and. 105.
Załatwia wszelkie sprawy adwokackie.
— Przeprowadza naturalizacje.
MÓWI SIĘ PO POLSKU

J. CADILHE DE OLIVEIRA
ADVOGADO
Rua XV de Novembro, 240
Telefone: 4-3227
CURITIBA — PARANÁ

DR LEOPOLDO ANTONIO SOKOLOWSKI
Sprawy cywilne, kryminalne, inwentarze itd.
Praca 8 de Janeiro, 1274 — Tel.: 173
— São José dos Pinhais — Paraná.

DR EDWARD ŻELAK
Załatwia sprawy cywilne, handlowe, kryminalne, robotnicze i naturalizacje. Przeprowadza inwentarze.
Rua Emiliano Perneta n.° 10 — 6 piętro — Conj. 401 (Esq. Pr. Zacarias)
— Edifício Quinco — CURITIBA

PAULO FILIPAK
ADVOGADO
Causas cíveis e comerciais. Inventários da Capital e do Interior. Horário: 9.30 - 11.00 e das 16 às 18 horas.
Rua Cândido Lopes, 205, 2.° andar — CURITIBA - PARANÁ

FELIKS GOLAS
CONTADOR
Registro de firmas na Junta Comercial, contratos, distratos; declarações de impôsto de renda. Serviços de contabilidade em geral.
CURITIBA — PARANÁ

dził po zlepionych potem włosach. Patrząc na to Bianka doznawała wrażenia jak gdyby Souza był dla ojca kimś bardzo bliskim. Synem? Myśl ta czepiała się umysłu, napełniała nie wiedzieć czemu przerażeniem. Całą siłą woli pragnęła, żeby tak nie było. I znów nie mogła sobie wytumaczyć dlaczego wzdraga się przed tym przypuszczeniem, dlaczego wywołuje w niej ono tak silną reakcję. Marzyła przecież kiedyś, że z dala od rodzinnego domu wychowuje się nieznany brat lub siostra. Wyobrażała sobie chwilę spotkania z owym wyimaginowanym bratem i serce jej zamierało, gdy myślała jak będą wzajemnie opowiadać o dotychczasowym życiu kiedy się jeszcze nie znali. Utraciwszy we wczesnym dzieciństwie matkę nie pamiętała jej zupełnie; pragnęła boleśnie pieszczoty bliskiej, kochanej istoty.

A teraz? I teraz nie mogła powiedzieć, aby nie chciała mieć brata. Nie mógł być nim jednak Souza.

Nolde, który kilka razy dziennie odwiedzał chorego, zdawał się czytać w jej myślach. Nieraz chciała mu się wyspowiadać, lecz wstrzymywała się zawsze w ostatniej chwili niepewna jak przyjmie zwierzenia. Mógł odpowiedzieć, że nie czas na podobne myśli, gdy życie chorego wisi na włosku i lada dzień można się spodziewać katastrfoy. Twarz jego, zazwyczaj pogodna i uśmiechnięta, pełna była troski. Odwracał głowę, gdy patrzyła na niego jakby się bał, że patrząc mu w oczy wyczyta z nich całą prawdę.

Pewnego dnia stan chorego uległ nagłemu pogorszeniu. Pocił się, rzucał i trzeba go było przytrzymywać, aby nie zerwał bandaży. Ciepłota ciała gwałtownie wzrosła, termometr wykazywał ponad 40 stopni. Doktor, który nie odstępował teraz Souzy ani na chwilę, stwierdził kryzys.

Dnia tego, kiedy miała nastąpić albo poprawa albo katastrofa, w domu panowała grobowa cisza. Pani Marietta chodziła z kąta w kąt, płakała i modliła się. Flora miała tak zapuchnięte oczy, że nic prawie nie widziała. Obiad przesoliła i przypaliła, czego nikt na szczęście nie zauważył, gdyż mało kto dotknął strawy. Nawet Murzynek Pedro uległ powszechnemu nastrojowi i beczał siedząc na swym ulubionym strychu.

Po południu odwiedził chorego ksiądz Almeida i namaścił świętymi olejami.

W ogólnej depresji tylko Bianka zachowała spokój i żelazne nerwy. Jak zawsze sumiennie i zwinnie spełniała zwykłe obowiązki i ani razu oczy jej nie zaszły łzami.

Wieczorem nastąpił przełom. Chory oddychał normalniej, temperatura spadła do 37 stopni, ustąpiły męczące poty.

Po raz pierwszy Nolde uśmiechnął się radośnie.

— Teraz możemy być spokojni. Będzie żył.

Na bladej twarzy Bianki wykwitł rumieniec. Pocałowała Souzę w

Chory powoli przychodził do zdrowia. W kilka dni po przełomie otworzył oczy i przemówił przytomnie:

— Wody...

Pani Marietta, sprawująca obecnie niepodzielne rządy, podała napój chłodzący. Pił chciwie i z każdym łykiem zdawało się mu wracać życie.

— Co ze mną było?

— Był pan ciężko chory, ale dzięki Bogu najgorsze minęło.

— To pani pielęgnowała mnie w czasie choroby? — powiedział jakby pragnąc sobie coś z trudem przypomnieć.

— Czemu pan pyta?

— Gdyż czułem jak przez sen drobne, pachnące dłonie i widziałem nachyloną nad sobą jakąś cudną twarz, którą znam. Skąd ja ją znam?

Umysł zbudzony z długotrwałego odrętwienia nie podpowiadał mu niczego.

— Skąd ja ją znam?

Pani Marietta miała już gotową odpowiedź, ale ugryzła się w język.

— Nie wolno panu przemęczać głowy — powiedziała. — Proszę zasnąć.

Souza posłusznie przymknął oczy i wkrótce pogrążył się w pokrzepiający sen. Pani Marietta poprawiła moskitierę, wygoniła kilka much zabłąkanych pod siatkę i po cichu, na końcach palców, wyszła z pokoju.

ROZDZIAŁ XVI

NIESPODZIEWANA WIZYTA

Minął znów tydzień.

W pewien pogodny dzień, w ciche popołudnie, Souza leżał na szezlongu na ocienionej werandzie domu doktora.

W czystym powietrzu brzęczały ciemne pszczoły brazylijskie. Na trawniku przed domem Coco wyprawiała ucieszne figle, skacząc i miz drząc się do własnego cienia. Od czasu do czasu wdrapywała się na gałąź rozłożystego mangowca i zapamiętale nią trzęsła dopóki nawpół dojrzałe mangi nie zaczynały spadać gradem na ziemię. Zeskakiwała wtedy zgrabnie i zabierała się do jedzenia, krzywiąc się przy tym niemiłosiernie — owoce były jeszcze dobrze kwaśne.

Souza przyglądał się z uśmiechem zabiegom małpki, soczystej zieleni drzew i ruchomym cieniom liści. Rozkoszna drętwota ogarniała członki. Było mu dobrze.

Nagle na ścieżce wiodącej do pałacu dojrzał czerwoną plamę sukni. Drgnął. Chwilę wpatrywał się chciwie w ogród starając się dociec kto idzie. Potem przymknął oczy i oparł głowę o poduszki.

Do werandy zbliżała się panna Elza. Szła kręcąc nerwowo w ręku

HISTÓRIA DA POLÔNIA

J. FICIŃSKI

13)

PRIMEIRA PARTE

A MONARQUIA

DINASTIA DE PIAST

Primeira Fase

Capítulo I

MIECZYSLAW I (963 - 992)

Miechko, filho do Príncipe Ziemomysł, iniciou a História da Polônia sob o nome de Mieczysław I, que adotara após receber o Batismo.

Quando os Imperadores Saxões do Santo Império Ocidental Romano-Germânico, na sua pressão contra os Eslavos, instalaram nos territórios eslavos do rio Elba (Laba) seus Margraviatos, destacou-se certa êles, pela crueldade da perseguição, o Margraviato do Norte (Nordmarck) instalado contra os Povos eslavos dos Obotritos, Lutyces e Luzycanos. Era, então, chefiado pelo Margrave Gero, acirrado inimigo dos Eslavos. Em perseguição às tribus eslavas trans-Elbanas, as tropas saxônicas, comandadas por Gero, atravessaram rio Oder penetrando nos territórios dos Polanos, do Príncipe Miechko, que tentou opôr resistência aos invasores. Compreendera imediatamente a inutilidade da tentativa de resistir ao aguerrido exército saxão, equipado com armamento ocidental superior, quase desconhecido dos Polanos, e usando tática de guerra completamente nova. Compreendeu que recuar, resistindo, como o fizeram os Luzicanos, seria a derrota e o aniquilamento final.

Sàbiamente, o Príncipe Miechko submeteu-se, tornando-se Vassalo do Margrave Gero. Fôra um ato acertado de uma política habil. De acôrdo com as leis feudais, um Senhor feudal não podia guerrear nem invadir os territórios do seu Vassalo sem permissão expressa do Rei, no caso, Imperador. De modo que, não obstante a humilhação passageira para um Príncipe independente, fôra aquêle um ato muito sábio, em colocar os Polanos sob a proteção indireta do Imperador do Santo Império Romano-Germânico. Naturalmente o Príncipe Miechko submeteu-se à Vassalagem do Margrave Gero em nome das tribus dos Polanos e parte dos Pomeranos que governava então. De acôrdo com as crônicas do alemão Thietmar o juramento de Vassalagem foi feito sôbre os territórios "usque ad Warthe flúvium" que formavam a futura Polônia - Maior. Não abrangia novos territórios reunidos por êle posteriormente.

Entretanto, isso não afastava o perigo latente. Os Saxões tinham um contínuo pretexto para ataques: o paganismo.

O Príncipe Miechko atinara que tinha chegado uma nova era. O Cristianismo alastrava-se vertiginosamente por tôda a Europa, penetrando nos recantos mais afastados, marcando o fim de antigas crenças e esmagando-as com a luminosidade do novo ideal. Por outro lado, politicamente, a aceitação do Cristianismo punha fim aos pretextos da perseguição germânica. Tinha chegado a hora da derrubada dos deuses pagãos.

Não foram pequenas as dificuldades que se opunham à realização desta importante resolução. O povo, apesar de não ser fanático nas suas crenças, gostava dos seus deuses e da tradição secular dos altares caseiros. Hesitava em aceitar a nova religião, que sabia ser imposta a ferro e fogo pelos Saxões aos perseguidos irmãos do Ocidente.

O Príncipe Miechko contornou politicamente a situação. Dirigiu-se aos vizinhos Tchecos, já evangelizados pelos Apóstolos São Cirilo e São Metódio. Pediu em casamento a Princesa Dubrawka (Dobrurwka), filha do Príncipe Tcheco Boleslaw I, aceitou o Batismo e prometeu batizar seu povo. Mudou então o nome para Mieczyslaw I, Príncipe da Polônia.

No dia 14 de abril de 966, na cidade de Gniezno, capital da Polônia, o Príncipe Mieczyslaw I recebeu o Batismo das mãos do sacerdote tcheco, Bispo Bohowid e casou com a Tcheca Dubrawka, sobrinha de São Venceslau. A Princesa Adelaide, irmão do Mieczyslaw, foi batizada ao mesmo tempo, juntamente com todos os fidalgos da corte. Um ano depois tomava o último templo (Rugia) pagão, sendo substituido pela Cruz.

966 foi o ano histórico, no qual a Polônia evangelizada entrou no rol das nações civilizadas da Europa.

Continua

CANTINHO AGRO-PECUÁRIO

Jorge Zbigniew Mażuchowski

GARROTILHO

O garrotilho uma das doenças mais frequentes em cavalos no Brasil e, pràticamente está espalhada por todos os Estados do país. É uma moléstia que ataca especialmente os animais jovens, embora os mais velhos possam também contagiar-se. Na maioria des vêzes, a doença se instala no animal pela ingestão de alimentos contaminados ou por meio de objetos também contaminados com as secreções (catarro, pus, etc.) que contém o gérmen responsável pela doença. Até o tratador, pelas suas próprias mãos, pode levar o garrotilho de um animal para outro. É uma questão apenas de higiene. Pode acontecer ainda o caso de animais adoecerem depois de uma longa viagem sem terem estado em contacto com rebanhos doentes; muitos autores citam êste fato e dão como explicação a hipótese de um aumento de virulência do gérmen (êle tornar-se-ia mais perigoso) e uma quebra de resistência do organismo do animal pelo cansaço.

O sintoma que inicialmente se nota no animal com garrotilho é a febre, acompanhada de falta de apetite e abatimento. Depois aparece um corrimento, de início mucoso (catarro), depois muco-purulento (catarro e pus), e por fim, purulento pròpriamente dito. Há tosse e a respiração torna-se um tanto difícil e mesmo acelerada.

É muito frequente também notar-se a inchaço dos gânglios linfáticos submaxilares que ficam endurecidos e aumentados. Aliás o criador experimentado conhece bem êsmentados. Aliás o criador experimentado conhece bem êste inchaço. Mais tarde êstes gânglios supuram, isto é, furam, deixando sair o pus. Embora seja uma doença relativamente conhecida, muita gente ainda a confunde com o mormo, em virtude do corrimento nasal e da inflamação dos gânglios do pescoço.

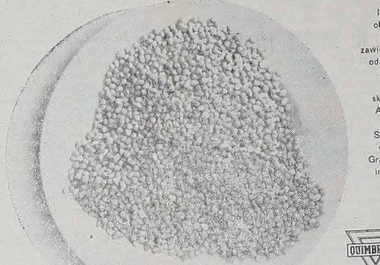
O diagnóstico do garrotilho é simples, mas é claro que se precisa de um veterinário para fazê-lo e às vêzes é preciso inclusive completá-lo com os exames bacteriológicos em laboratório, através do material suspeito.

Quando numa criação se desconfia de que um ou mais animais estão atacados de garrotilho, a primeira medida a se adotar é a separação dos animais ou animal. É também muito importante a questão da higiene nas instalações e a boa alimentação. É certo mesmo que em criações onde já se observam os requisitos os animais são mais resistentes não decem a êstes requisitos os animais são mais resistentes não sòmente ao garrotilho como a muitas outras doenças.

Quanto ao tratamento, êste é variável. Os obcessos que se formam nos gânglios devem ser curados procurando-se retirar o pus e aplicando-se sulfa em pó ou pomadas com a mesma base. Aliás, o tratamento do garrotilho hoje se baseia não sòmente nas sulfas como nos antibióticos (dêstes, a penicllina é o mais barato e com êla, em alguns casos, conseguem-se resultados satisfatórios).

ZIEMIA TEŻ POTRZEBUJE POKARMU

A najlepszy dla ziemji pokarm to Adubos Granulados Serrana. Ich działanie jest stopniowe, obecne we wszystkich fazach rozwoju rośliny. Każde ziarno zawiera dokładną dawkę składników odżywczych. Adubos Granulados Serrana nigdy nie miękną ani twardnieją, są bardziej skoncentrowane i rozpuszczalne. Ani deszcze, ani wiatry im nie szkodzą. Adubos Granulados Serrana mają specjalne formuły dla każdego typu roli. Adubos Granulados Serrana przedstawiają inwestycję pewną, zysk większy.

ADUBOS GRANULADOS SERRANA

QUIMBRASIL SERVINDO A AGRICULTURA

Uma emprêsa do GRUPO INDUSTRIAL SANTISTA

A IGREJA NO MUNDO DE HOJE

FREI GABRIEL DA VEIGA

O Papa Paulo VI disse no Natal passado que "tôda pessoa inteligente, tôda alma honrada deve conhecer as páginas do documento do Concílio Vaticano II: A IGREJA NO MUNDO DE HOJE".

Quando se fala de Igreja, devemos entender Povo de Deus, cuja Cabeça é Cristo Jesus. A Igreja Católica Apostólica quer iluminar, confortar, consolar os homens de hoje com tantos problemas. Por isso, "as alegrias e as esperanças, as tristezas e as angústias dos homens de hoje, sobretudo dos pobres e de todos os que sofrem, são também as alegrias e as esperanças, as tristezas e as angústias dos discípulos de Cristo". Essas palavras dirigidas ao mundo nos ensinam que todos os que seguem Jesus Cristo devem interessar-se pelos homens, seus irmãos.

Existe no homem uma semente divina. A Igreja quer colaborar com a humanidade para o estabelecimento da fraternidade universal. Ela, segundo o exemplo de Cristo, quer servir aos homens. Para isso todos nós que somos a Igreja, precisamos conhecer os homens de hoje, não os homens do tempo de Cabral ou de Tiradentes. O mundo de hoje sofre profundas mudanças. Nunca a humanidade teve tantas riquezas e poder econômico. Mas também nunca a pobreza existe. Conhecemos quantas famílias, quantos bairros, quantas cidades, em que irmãos nossos não têm quase o que comer! Mais da metade dos homens vai dormir sem ter comido o suficiente.

O homem moderno estima muitíssimo a liberdade. Saberá êle o que é a verdadeira liberdade? Liberdade é o poder de fazer o bem. No entanto em quantos países, em quantas indústrias, em quantos empregos o homem não é livre, mas é escravo. Suicida-se a salários indignos para não morrer de fome. Hoje em dia os homens se sentem cada vez mais como dependendo uns dos outros e assim mesmo quantas lutas entre classes, partidos, raças, povos?

Diante da situação mundial, "tôda pessoa inteligente, tôda alma honrada" se sente inquieta, entre a esperança e a amnistia. Cada um pergunta a si mesmo: o que hoje em dia ainda tem valor permanente? Respondo com a palavra do Concílio que diz: "Afirmamos que a Igreja que debaixo de tôdas as transformações permanece a mesma, reconhece muitas coisas imutáveis, que têm o seu fundamento último em Cristo, aquêle que é sempre o mesmo ontem e hoje e por tôda a eternidade". — (CIC).

DR. STANISLAW PUCHALA
CIRURGIÃO - DENTISTA
— SÃO PAULO —
Rua Guaianazes, 357 — 1.° andar — Sala 11 — SÃO PAULO
Expediente: das 9 às 12 hs. e das 14 às 20 hs.

ATENÇÃO! NÃO PERCA A OCASIÃO!

Já estamos iniciando a confecção do Almanaque "LUD" de 1967, que é o 38.° da série. Este almanaque, como todos os outros dos anos passados, será distribuido pelas capitais e interior do Brasil e até pelos diversos países dos 5 continentes do mundo. A tua firma deveria também constar nele. Solicite imediatamente a tabela de preços (muito módicos) e reserve o lugar para a tua firma.

Fornecedora de Acessorios S/A.
Części do samochodów.
Zglaszaj się do tej firmy, przyjaciółki kolonji polskiej, pod następującymi adresami:
Avenida 7 de Setembro, 2.700
Avenida Rep. Argentina, 2.773
Rua Des. Westfalen, 122
— Curitiba —

Casa Pavão
Hipolita Dopieralskiego
Rua Mal. Floriano, 511
Curitiba — Paraná
Wielki wybór ubrań gotowych, kapeluszy, bucików, koszul. — Artykuły ogólne dla mężczyzn, kobiet i dzieci.

Automoveis Guarani
VENDE — TROCA
— FACILITA —

RURAL 4x2	63 - 65
AERO WILLYS	61 - 62
RURAL 4x4	61 - 64
VOLKSWAGEN	65
KOMBI	63
JEEP/WILLYS	63
PICK UP F 100	61 - 63 - 65
VANGUARD	50
FORD, 4 P.	38 - 39 - 48
SKODA	48
MORRIS	50
NASH, 4 P.	1952
PREFET	50

— Rua André de Barros, 485 — Fone: 4-8839

PROBLEMAS DO AGRICULTOR — MÃO DE OBRA CARA — ESTIAGENS — MÁS COLHEITAS.
ELIMINE ESTES PROBLEMAS E OBTENHA LUCROS CERTOS, MECANIZANDO SUA LAVOURA.
AGUARDAMOS SUA VISITA **IMAG - Implementos e Maquinas Agricolas Ltda**
MICRO TRATOR ISEKI — LINHA COMPLETA EM EQUIPAMENTOS PARA IRRIGAÇÃO
AV. SETE DE SETEMBRO — 2426 — ESQUINA COM RUA CONSELHEIRO LAURINDO — CURITIBA — MATRIZ EM SÃO PAULO

Jovens da comunidade em Pôrto Alegre

Por Francisco Dranka

AOS SETENTA ANOS DE IDADE, FALECEU EM PARIS, NO DIA 20 DE JULHO O FUNDADOR DE "ECONOMIA E HUMANISMO"; O SACERDOTE DOMINICANO QUE DEDICOU A SUA VIDA NA BUSCA DE CAMINHOS NOVOS PARA OS POVOS SUBDESENVOLVIDOS. LEBRET PROCUROU ENCONTRAR PARA A HUMANIDADE FAMINTA DE PÃO, INJUSTIÇADA, PAGANIZADA, NOVOS RUMOS PARA ENCONTRAR CRISTO E SOLUCIONAR OS PROBLEMAS DE DESENVOLVIMENTO; MINORAR O SOFRIMENTO DE 2/3 DA HUMANIDADE E ENCONTRAR UM MEIO DE EVITAR OS EXTREMOS DO COMUNISMO E CAPITALISMO.

ORIENTE X OCIDENTE

A última guerra dividiu os campos. Comunismo sob a liderança da Rússia e capitalismo orientado pelos Estados Unidos. Padre Lebret, que abandonando as armas, pois fôra comandante durante a Primeira Guerra Mundial, em Beirute, dedica-se durante tôda a sua vida a viajar, estudar os problemas do mundo de hoje. Em suas peregrinações visitou mais de 80 países, ricos e pobres; desenvolvidos e subdesenvolvidos. Funda diversos organismos para encontrarem soluções.

Sôbre a divisão do mundo de hoje escreve Lebret:

"Pode-se esperar que o regime comunista salve cada homem e a humanidade? Nós respondemos: Não; e essa resposta agrava ainda mais o drama mundial" (Suicídio ou sobrevivência do Ocidente pg. 324).

"O capitalismo é espoliado por falta de inteligência não é capaz de transformar-se e salvar através de modificações profundas (pg. 325 e 334).

"A reflexão leva-nos a afirmar que os dois povos fatalmente dominados pelo desejo do domínio mundial, Estados Unidos e Rússia, não passam de colossos com base de argila. Em ambos o desconhecimento do homem compromete qualquer possibilidade de sucesso duravel". E adiante: "Pensamos, por isso, que a Mensagem Cristã jamais se encontrou face a um mundo tão pronto para recebê-la. Na medida em que as civilizações se desagregam, a manifestação de um verdadeiro Cristianismo, purificado de qualquer comportamento ávido, encarnado nos povos cristãos, libertaria do desespêro a humanidade desamparada de hoje" (Pág. 335 e 349).

E Lebret lança o apêlo a todos que sentem a responsabilidade de uma parcela da humanidade, que longe de Cristo quer encontrar soluções para o drama, como êle diz para os povos em desenvolvimento. Diz textualmente no seu estudo "Suicídio ou sobrevivência do Ocidente":

"É urgente decidir-se por uma batalha total, em favor da ascenção humana universal. O objetivo dessa luta é a passagem de cada camada social e de cada povo de uma fase menos humana para uma fase mais humana, mais rapidamente possível, com a economia possível e num clima de solidariedade universal" (pág. 359).

Lebret em todos os seus movimentos, desenvolvidos na França e especialmente nos países em desenvolvimento da América Latina, preocupa-se em encontrar uma solução humana para os problemas econômicos de todos os povos. Neste campo a sua luta é de dimensões mundiais. Dia nos seus trabalhos: A Miséria é universal. A nossa luta deve ter a mesma dimensão.

PROMOÇÃO PELA JUSTIÇA

A Sua luta em prol da humanidade sofredora — do mundo de dôr, baseia-se em dois principios:

Todos os homens são nossos irmãos. Os famintos, os sedentos de pão e de liberdade; os que buscam a Justiça e são oprimidos pela ganância e mais — valia dos poderosos precisam de nós. Temos que ter a coragem de abraçar a miséria, tôda a miséria. E isto o leva a propor soluções dentro da Justiça social.

O outro principio é a caridade. No seu livro "As dimensões da Caridade" onde defende o Mandamento do Amor a todos os homens, pois esta é civilizadora, sensivel aos gritos da humanidade; promoção operária; promover o Bem Comum; defender a justa repartição das riquezas e uma verdadeira democracia.

Baseado nesta extrutura os discipulos de Lebret em todos os paises, principalmente na América Latina e de modo particular no Brasil, elaboraram planos para os govêrnos, apresentaram soluções, dentro de uma filosofia de promoção humana e economica.

Por esta razão Lebret, o Homem providencial para os nossos dias, é considerado um dos grandes amigos do Brasil. Carvalho Pinto quando governador de São Paulo convidou a equipe de estudiosos dos problemas da fome da ONU, organizadores da FAO, para que lhe fosse traçado um plano de ação. Em parte êle foi aplicado. Não aconteceu o mesmo no Paraná, pois os Estudos da SAGAMACS, equipe brasileira orientada pelo pe. Lebret, foram arquivados.

ORIENTADOR NAS NOVAS GERAÇÕES

"As tarefas das novas gerações são especialmente difíceis. A elas compete tudo verificar, da base à cúpula, da pequena aldeia ao plano mundial. Cabe-lhes responder às legitimas aspirações de imensas massas humanas de possuir, o que até agora lhes foi negado".

Extraimos este pensamento do "Manifesto por uma civilização Solidária", onde analizando os problemas dos dias de hoje, defende que os dois poderosos: Comunismo e Capitalismo, são fôrças que ignorando a alma humana não possuem um futuro. Não tem a capacidade de solucionar os terriveis males que afligem a humanidade. As gerações do século vinte e futuras Lebret não apresenta um programa fácil, mas árduo pois deve fundamentar-se em Estudo - Pesquisa; amor à humanidade sofredora e vivência cristã.

O conjunto juvenil de Dom Pedro II tomará parte do programa do Milenário cristão da Polônia, em Pôrto Alegre.

A SUPOL leva aos moços a mensagem: jovens, engajai-vos numa causa grandiosa, que vale a pena defender. Seja o encontro de brasileiros, que sabem respeitar a terra de seus maiores, o trabalho de seus antepassados, as conquistas herdadas. Seja verdadeiramente o encontro de jovens de Fé que desejam melhores dias para humanidade que se encontra na encruzilhada.

Missão difícil esta dos jovens do século XX: levar ao mundo sem esperança, uma mensagem otimista. Aos descrentes, a fé. Aos injustiçados, um pouco de compreensão. O mundo está ávido de justiça, esperança, fé; de Cristo. As novas gerações, principalmente herdeiras de uma Fé Milenar, compete esta difícil, pôsto que honrosa Missão.

Aos Jovens, reunidos em Pôrto Alegre, o abraço, o incentivo e os votos de sucesso dêste encontro interestadual, é o que a SUPOL ardorosamente deseja.

Secretaria da SUPOL

SUPOL COMUNICADO 42

JOVENS DA COMUNIDADE EM PORTO ALEGRE

A juventude da Comunidade Brasileiro Polonesa tem encontro do Milênio, em Pôrto Alegre, nos dias 30 e 31 do corrente. Uma iniciativa de troca de idéias, de confronto, de homenagem ao Milenário.

Os jovens, descendentes do Pioneiro que, há um século, escolheu as terras do sul-brasileiro para constituir uma nova civilização, marcaram encontro na cidade — capital dos pampas. Ali estarão moços gauchos confraternizando com paranaenses. Ali apresentarão um programa de festa e tradição dos maiores.

Lá, em Pôrto Alegre, o dinâmico padre Leon Lisiewicz, com suas idéias sempre pioneiras, com suas iniciativas inovadoras, está à testa do movimento. Dêle partiu o encontro da mocidade. Ele teve a iniciativa de reunir a juventude e as crianças do Rio Grande. As diferentes comunidades estarão ali congregadas para prestar a sua homenagem ao Milenário da Cristianização da Polônia.

A SUPOL ,tendo entre os seus objetivos apoiar, corroborar tôdas as iniciativas que visam levar os feitos de uma nação engajada, defensora de uma causa, ali estará presente. Presente nos conjuntos juvenis das comunidades de Orleans, Dom Pedro e Curitiba.

A JOPOL NO MILÊNIO

O ano do Milênio surgiu como uma interrogação à tôdas as almas de descendência polonesa. A resposta teria de ser dada por nós jovens, que tivemos a oportunidade de viver os dias do Ano Milenar. Ela teria de ser digna das glórias dos nossos antepassados e da vivência de tôda uma dezena de séculos dessa nação grandiosa.

E a resposta chegou! Chegou como uma torrente que elimina todos os obstáculos, veio poderosa, fêz-se ouvir aos quatro ventos que a levaram de norte a sul do Brasil. Partiu quente aos corações brasileiros, os quais unidos num amplexo fraternal, bradaram bem alto "Viva a Polônia Cristã"!

A JOPOL não se furtou da sua parcela de responsabilidade. Sua diretoria tudo fêz para que nada faltasse, nada ficasse esquecido. Para datas novas, trajes novos, completar um guarda-roupa desfalcado. Problemas, muitos. Tempo, pouco.

Mas, eis que a JOPOL se destaca como organização de proa no setor de Folclore, em Pôrto Alegre e no Rio Grande do Sul.

Chega o Milênio! E é a JOPOL que garante, galhardamente, o sucesso obtido nas suas festividades em Pôrto Alegre.

A mocidade está radiante. A alegria do dever bem cumprido. Ela sabe que não deve estacionar, mas sim cada vez mais, e mais alto, levar mais longe a riqueza da cultura folclórica polonêsa e também êste SHOW DE SIMPATIA E JUVENTUDE que se estampa em cada palminho do rosto que faz tanto valorizar, o nosso Conjunto em suas apresentações.

REPRISE

Agora, colaborando com a Prefeitura Municipal de Pôrto Alegre, em benefício do Lar São Francisco de Assis de Amparo ao Menor Abandonado, juntamente com a Orquestra Juvenil de Pôrto Alegre, a JOPOL fêz repetir o sucesso da sua apresentação quando nas festividades Milenares na capital gaúcha.

Desta vez foi no Teatro São Pedro na data de 15 de julho. Sendo uma realização de elevado nível artístico, despertou o interêsse do nosso público, no qual a JOPOL contribuiu para uma das mais nobres causas, a da Infância Desprotegida.

JANINA PODGAISKI — Secretária da JOPOL

O PROMISSOR FUTURO DO ÁTOMO

(por Leszek Celiński)

Se somarmos tôda a energia contida nos combustiveis naturais da terra, isto é, carvão, petróleo, gás e as reservas florestais, teremos apenas uma quantidade de energia equivalente à que o sol nos envia em três dias. Estima-se também que essas reservas poderão estar esgotadas no século XXII. Por aí se avalia a importância do aproveitamento dos minérios atômicos, cuja energia, somada, é cêrca de 50 vêzes maior que a dos combustiveis ditos naturais, garantindo à humanidade uma fonte de energia que assegurará o atendimento de suas necessidades futuras. Cabe citar que, ao lado da energia nuclear, se desenvolvem pesquisas para aproveitamento da energia solar, extração de matéria-prima mineral dos oceanos e reaproveitamento dos resíduos industriais que poderão ser transformados pela química em novas substâncias, hoje consideradas sem valor.

Os oceanos, por exemplo, encerram mais de dois bilhões de toneladas de urânio, o bastante para suprir indefinidamente a humanidade de energia atômica.

Embora tenha sido casual a maior parte das descobertas de ocorrências uraníferas do Brasil, deve-se dar importância capital à sua prospecção, haja visto, por um lado, o seu valor econômico e, por outro, a falsa presunção de que o urânio encontra-se em todos os terrenos.

O prospector — um geólogo nuclear — pode se valer da técnica de reconhecimento mineralógico, examinando o minério com o auxílio de uma lupa e confirmando-o através de um estudo fisico-químico de laboratório. Menor especialidade é exigida do prospector munido de um aparêlho detector de radiações dos radioelementos, aumentando a rapidez, economia e precisão. Êste aparêlho, o contador Geiger-Muller, é dos mais usados para essa finalidade. Consta de um tubo em que há vácuo parcial e, dentro um cilindro de metal, com um fio ao longo do elxo. Ambos estão ligados a uma fonte de voltagem. Em presença da radiação que decompõe alguns átomos existentes no vácuo parcial, tornando-os bons condutores, ocorre uma centelha elétrica que salta do cilindro ao fio, produzindo um "click" audível após a sua ampliação ou registrado pelo osciligrafo o ruido aumenta com o teor da radiação da amostra em exame. Ainda mais preciso é o cintilômetro, empregado em pesquisas aéreas de vôo baixo. Entretanto, os depósitos localizados mais para o fundo requerem a perfuração em lugares indicados pelos geólogos, os quais avaliam existir até uma profundidade de 5 km, cêrca de 10 milhões de toneladas do combustivel atômico.

O emprêgo dêste combustivel para a produção de energia se dá por meio de reatores ou "fornalhas" atômicas, cuja aparência depende de sua finalidade: obtenção de neutrons, calor ou produtos de fissão.

Já em 1955 existiam no mundo 58 reatores em funcionamento; sete gerando energia elétrica e quatro produzindo plutônio destinado ao uso bélico. Os demais são reatores experimentais de vários tipos e destinados à pesquisa. Quanto a versatilidade, o reator de pesquisa do tipo "piscina" é colocado em primeiro lugar, devido à facilidade com que se pode preparar experiências. Houve quem o comparasse ao brinquedo que estimula nos adolescentes, o gôsto pela construção e pela mecânica.

O Brasil ingressou efetivamente na era nuclear a 21 de janeiro de 1958 com a inauguração do Reator de Pesquisas do Instituto de Energia Atômica, instalado na Cidade Universitária Armando de Salles Oliveira, em São Paulo. Foi o primeiro a funcionar no hemisfério sul.

Continua no próximo nr.

Cassações na Inglaterra

A FIFA, além de multar o time argentino com uma elevada soma em dinheiro, suspendeu o direito de participação em quatro tornelos internacionais o capitão da seleção argentina, Rattin. A medida foi motivada pela má conduta do time platino durante a peleja bem como pela tentativa de agressão física ao juiz após a derrota pelo selecionado inglês. Com a mesma penalidade, foram atingidos dois jogadores uruguaios.

Seleção Canarinho já de volta

Precisamente, às 6,30 minutos da manhã de segunda feira última, pousou no aeroporto internacional do Galeão o avião da Varig que no vôo direto de Londres, trouxe a equipe dos jogadores brasileiros que atuaram nas oitavas da copa do mundo, derrotados pelos portugueses.

Devido ao horário, poucas pessoas compareceram ao local para recepcionar os jogadores, dentre estas, eram os familiares que aguardavam o desembarque. Os atletas estavam abatidos, todos tecendo criticas à atuação dos juizes que apitaram o jôgo.

Vicente Feola, um dos componentes da comissão técnica, permaneceu ainda por alguns dias, em Londres. João Havelange censurou acerbamente a FIFA, dizendo que não há organização à altura no presente torneio internacional.

Os jogadores paulistas que faziam parte da seleção, partiram imediatamente para o seu Estado.

Missa do lé lé lé provoca repudio geral

RIO (NCB) — A profanação da Matriz de Nossa Senhora da Paz por uma turba da chamada "juventude ié-ié-ié", adolescentes fantasiados de cabeludos de ar estúpido e meninas de saiotes curtos como o senso moral dos responsáveis, causou nesta cidade, um traumatismo que dificilmente se apagará. Expôs essa juventude todo o seu vazio, a pedir tratamento, não de "respeito" mas de rigida disciplina para que mais tarde não venha a encher as cadeias públicas.

Sob a responsabilidade dos Padres José Alves e Carlos Ganavarro, incluiu-se num Festival da Juventude, promovido por entidade publicitária, uma experiência infeliz: uma paralitirgia dentro de uma igreja, "para moços".

A propaganda na imprensa deturpou rumos e intenções e o que se viu foi uma malta desvairada, jovens de "auditórios" profanos, que nunca vão à igreja, invadir o templo, trepar nos altares, gritar, pular, depredar o recinto, sem possibilidade mais de controle por parte dos referidos sacerdotes que em situação lastimosa pediam em vão silêncio e comportamento.

Receberam de público pêsames de comentaristas de televisão os organizadores do festival que, para sacramentar sua promoção, lançaram pela frente o nome do Cardeal Arcebispo a quem, no entanto, foi apresentado um programa que não foi cumprido.

Convidado a falar à juventude, na parte a realizar-se, em seguida, na praça fronteira à igreja, o sr. Carlos Lacerda não compareceu.

D. Manuel, Arcebispo de Curitiba, ao ter conhecimento do fato assim se expressou: "Trata-se, realmente de um fato lamentável que põs em evidência a impossibilidade de um concluio entre o profano e o sacro no interior de nossas igrejas. Sobretudo o ritmo ié-ié-ié e o uso de instrumentos impróprios para o culto concorrem tràgicamente para transformar o Templo religioso num verdadeiro palco de demonstrações histéricas, anulando por completo qualquer esfôrço humano no sentido de uma ascensão espiritual".

Rir é o melhor Remédio...

BURRO NAS CORRIDAS?

O garôto queria saber:

— Paí! Burro também toma parte nas corridas de cavalos?

— Toma sim, meu filho, mas não corre, só aposta.

PELO CONTRÁRIO

— Minha mulher diz que se eu morrer, se conservará sempre viúva.

— Com certeza, está convencida que não há outro homem como você.

— Não é isso, pelo contrário; tem receio que possa haver.

SR. GABRIEL STELMASZCZYK

SR. ROBERTO LANDOWSKI

LUD

NAJWIĘKSZY TYGODNIK POLSKI AMER. POLUDN. — ZAŁOŻONY W 1920 R.
"LUD" ("O POVO") O MAIOR JORNAL POLONES DA AMER. LATINA — FUNDADO EM 1920

ROK 41 | CURITIBA — 3 SIERPNIA — (agôsto) — | Nr 31 | 1966

Kulisy Zamachu

Szczęśliwym zbiegiem okoliczności, zamach na marszałka Costa e Silva w Recife nie udał się. Kandydat na prezydenta państwa wyszedł cało, choć 3 osoby zginęły a kilkadziesiąt odniosło rany. Terroryści, gdy się dowiedzieli, że Marszałek przyjedzie do Recife samochodem i o innej godzinie, nie mieli już czasu usunąć z lotniska parcial e, dentę un cilindro de metal, com um fio ao longo do elxo. Ambos estão ligados a uma fonte de voltagem. Em presença da radiação que decompõe alguns átomos existentes no vácuo parcial, tornando-os bons condutores, ocorre uma centelha elétrica que salta do cilindro ao fio, produzindo um "click" audível após a sua ampliação ou registrado pelo osciligrafo o ruido aumenta com o teor da radiação da amostra em exame. Ainda mais preciso é o cintilômetro, empregado em pesquisas aéreas de vôo baixo. Entretanto, os depósitos localizados mais para o fundo requerem a perfuração em lugares indicados pelos geólogos, os quais avaliam existir até uma profundidade de 5 km, cêrca de 10 milhões de toneladas do combustivel atômico.

O emprêgo dêste combustivel para a produção de energia se dá por meio de reatores ou "fornalhas" atômicas, cuja aparência depende de sua finalidade: obtenção de neutrons, calor ou produtos de fissão.

Já em 1955 existiam no mundo 58 reatores em funcionamento; sete gerando energia elétrica e quatro produzindo plutônio destinado ao uso bélico. Os demais são reatores experimentais de vários tipos e destinados à pesquisa. Quanto a versatilidade, o reator de pesquisa do tipo "piscina" é colocado em primeiro lugar, devido à facilidade com que se pode preparar experiências. Houve quem o comparasse ao brinquedo que estimula nos adolescentes, o gôsto pela construção e pela mecânica.

O Brasil ingressou efetivamente na era nuclear a 21 de janeiro de 1958 com a inauguração do Reator de Pesquisas do Instituto de Energia Atômica, instalado na Cidade Universitária Armando de Salles Oliveira, em São Paulo. Foi o primeiro a funcionar no hemisfério sul.

Continua no próximo nr.

Tópicos da Semana

— Sobe o prêço das verduras na "Cidade Sorriso".

— Plinio Costa, vice-governador do Paraná, regressa dos Estados Unidos.

— Costa e Silva, em "campanha eleitoral" no Nordeste brasileiro, virá à Curitiba dia 9 de agôsto próximo, segundo as últimas noticias.

— Um dos dois pilotos norte-americanos capturados conseguiu fugir das garras dos comunistas.

— Dois desastres aviatórios registrados no Paraná em Mandibirotuba e em Londrina, não trouxeram mortes.

— Paulo Pimentel autorizou a distribuição gratuita de materiais escolares aos estabelecimentos oficiais do ensino primário.

— Dois recordes dos Estados Unidos focalizados pela imprensa mundial, foram: facanhas cientificas da cápsula Gemini X e a luta racial.

— Incêndio destroi nove lojas no centro de São Paulo.

— Govêrno Paranaense em Pato Branco. Visando entrosar tôdas as regiões no plano executivo, foi escolhido o município de Pato Branco, onde, no dia 31 do corrente mês, o governador Paulo Pimentel estará atendendo os reclamos dos municipios da região sudoeste paranaense.

WIADOMOŚCI Z BRAZYLII

— Prezydent państwa — członkiem ARENY. — Prezydent Castelo Branco wpisał się oficjalnie na członka partii ARENA, skupiającej w sobie parlamentarzystów i polityków współpracujących z rządem.

Prezydent Izraela — Zalman Shazar — bawiąc w Brazylii, zaprosił marsz. Castelo Branco by odwiedził ten kraj.

— Nie doszło do kongresu UNE. — Pięc tysięcy żołnierzy i policja w ostrym pogotowiu pilnowało miasta Belo Horizonte, by nie dopuścić do kongresu — rozwiązanego przez rząd organizacji studenckiej UNE, całkowicie opanowanej przez elementy lewicowe.

— MODEBRA nie rozwiąże się. — Naczelny dyrektoriat partii opozycyjnej powziął decyzję, by nie rozwiązywać deputowanych gauszowskich, by uczynili to samo.

— Cenzura na TV. — Departament Federalny Bezpieczeństwa Publicznego poinformował przeprowadzać cenzurę programów stacji telewizyjnych często uchybiających moralności i uczuciom patriotycznym zwłaszcza wśród młodzieży.

— Zadrzewienie szosy "Via Dutra". — Ministerstwo Rolnictwa powzięło decyzję zadrzewienia najpiękniejszej szosy w Brazylii "Via Dutra", łączącej Rio z São Paulo.

— Koszta nowych szos w Paranie. — Rząd parański przeznaczył 70 milardów kruzeirów na budowę różnych odcinków szos asfaltowych i bitych, jak np. São Mateus do Sul, Pirai do Sul, Paranaguá, Castro, União da Vitória itp.

— Jak rozwiązać problem żebraków? Małżonka gubernatora paulistańskiego D. Zilda, mając zapewnioną pomoc różnych instytucji charytatywnych, zamierza wystawić za miastem wielką kolonie rolniczą z odpowiednimi urządzeniami, gdzie żebracy znajdą zatrudnienie.

— Gen. Costa e Silva zachowuje zimną krew. — Kandydat na prezydenta państwa gen. Costa e Silva zapowiedział, że nie zaprzestanie swej kampanii wyborczej mimo usiłowanego zamachu na jego życie.

— Gość francuski w Brazylii. — Książe Charles de Chambrun, przedstawiciel zagranicznego handlu Francji, był gościem Brazylii, podkreślając, że jego kraj pragnie współpracować z Brazylią na polu przemysłowym.

— Wyspa "Anchieta" atrakcją turystyczną. — Rząd paulistański zamieni wyspę "Anchieta", dawną kolonię karną — na uroczy zakątek dla turystów, zwłaszcza wędkarzy i myśliwych.

— Interpelacja minis t r a Sprawiedliwości. — Federalna Izba Ustawodawcza zatwierdziła prośbę deputowanego Oliveira domagającego się publicznych wyjaśnień min. Carlos Medeiros da Silva na różne kwestie związane z wyborami.

— MODEBRA paulistańska w rękach Quadrosa. — Publicznym sekretem jest fakt, że Janio Quadros — mimo utraty praw obywatelskich — kontroluje praktycznie paulistańską partia opozycyjna.

— Czy "Che" Guevara jest w Brazylii? — Wobec uporczywych pogłosek, jakoby "Che" Guevara miał się znajdować na terytorium Brazylii, prawdopodobnie na zachodzie Parany, wywiad wojskowy przeprowadza śledztwo na szeroką skalę.

— Pożar w kolegium Szarytek w Abranches. — Z niewyjaśnionych dotąd przyczyn wybuchł pożar w lewym skrzydle kolegium Sióstr Miłosierdzia w Abranches, niszcząc całkowicie dwa piętra. Na szczęście nie było ofiar wśród 90 bursistek.

— Nowy sekretarz Oświaty w Paranie. — Gubernator Paulo Pimentel zamianował nowego sekretarza Oświaty w osobie Carlosa Alberto Moro w miejsce ustępującego Lauro de Barros Rego.

— Wzrosły koszta utrzymania. — W ciągu pierwszego miesiecy b. roku wzrosły koszta utrzymania w Kurytybie o 28 1%, stwarzając ciężki problem dla mniej zamożnych rodzin.

Ubiegły tydzień w polityce światowej

NAJWAŻNIEJSZYM WYDARZENIEM:

Obrady Paktu Atlantyckiego bez Francji

W Paryżu odbyła się konferencja ministrów państw należących do Paktu Atlantyckiego, tym razem już bez Francji, która reprezentant wziął jednak udział w charakterze obserwatora. Sekretarz Obrony USA — Mac Namara zaapelował do swych kolegów, by ich rządy zdecydowały się na większy wysiłek w utrzymaniu oddziałów NATO, zwiększając ich efektywy oraz ponosząc większe koszta. Działania wojenne USA w Wietnamie wymagają od nich wielkich oddziałów. Stąd Stany Zjednoczone ograniczać muszą swe wydatki w Europie do minimum. Zdaje się, że apel Mac Namara odniósł pożądany skutek, gdyż uchwalono na konferencji przeznaczyć 100 miliardów dolarów na potrzeby Paktu Atlantyckiego do 1970 r., nie wliczając w to pomocy finansowej USA. Minister angielski Denis Healey wyjaśnił ze swej strony, że rząd brytyjski będzie musiał zredukować liczbę swych oddziałów w Niemczech ze względu na ciężki kryzys finansowy, jaki obecnie przeżywa Wielka Brytania. Nie stanie się to, jeśli państwa członkowie Paktu dopomogą finansowo Anglii. Tymczasem różni senatorowie amerykańscy naciskają na Johnsona, by zmniejszył efektywy USA w Niemczech — wynoszące obecnie 225 tys. żołnierzy — o 75 tys. którzy będą potrzebni w Wietnamie.

***

Rząd sowiecki utworzył nowe ministerium dla obrony porządku publicznego. Ministerstwu temu podlegać będą wszystkie przestępstwa polityczne, sprzysiężenia, akty wandalizmu itp. W związku z tym ukazał się dekret, który w 12 punktach określa szczegółowo przestępstwa podlegające surowym karom i upoważniając wszystkich obywateli, by przeciwdziałali wszelkiej akcji demoralizacyjnej. Od dawna prasa sowiecka biła na alarm, przytaczając fakty wandalizmu i chuligaństwa popełnianego przez grupy młodzieży lekceważącej sobie przepisy prawa i nałożone kary. Obecnie zaś wobec mnożących się wypadków zakłócania porządku publicznego — władze sowieckie wydziały się zmuszone do powzięcia drastycznych środków. Wszystko to dowodzi, że komunizm w ciągu swych 49-letnich rządów nie tylko nie potrafił wyeliminować coraz to bardziej wzrastających fali kryminalności w Rosji, ale nie zdołał także wyschować obywateli według ideału leninowskiego, tzw. "nowego człowieka".

***

Przemówienie Fidel Castro, z okazji jeszcze jednej rocznicy rewolucji kubańskiej, zasługuje należy od najnieszczęśliwszych. Atakując w sposób brutalny prezydenta Johnsona, Castelo Branco i Eduardo Frei (Chile) wykazał dobitnie, że on popadł w desperację, widząc jak ruch komunistyczny w Ameryce Łacińskiej słabnie coraz bardziej. Sama zaś Kuba stacza się z dnia na dzień w przepaść tak pod względem gospodarczym jak i ekonomicznym. Jeszcze nigdy, nawet za czasów dyktatora Fulgencio Batista, naród kubański nie znał takiej ilości zerii jak właśnie za rządów Castra. W dodatku walka zdenia między ZSSR a Chinami wprowadziła zamęt i chaos wśród komunistycznych partii amerykańskiego kontynentu. Już nie wierzy się w "dogmaty" i słogany marksistowskie, nie wierzy się w "raj sowiecki", którego nadaremnie wyczekiwano w ZSSR, Chinach czy Kubie. Castro rzuca gromy na rządy oparte na armii w Brazylii, w Argentynie, Paragwaju itp., bo wie dobrze, że tylko takie rządy mogą przeszkodzić komunizmowi w dojściu do władzy Demokracji bowiem w państwach Ameryki Łacińskiej brak dojrzałości.

***

Episkopat Unii Południowo-afrykańskiej jednomyślnie potępił segregację ras, twierdząc, że ciężkim przewinieniem jest wobec godności ludzkiej domagać się, by ktoś należący do innej rasy czy innej narodowości musiał mieszkać w wyznaczonym przez władze miejscu lub obrać pod presją taki a taki zawód. Episkopat tego kraju protestuje jeszcze przeciw rozdzielaniu małżonków czy dzieci, pracujących nieraz daleko od domu rodzinnego. Sytuacja taka jest nie tylko niesprawiedliwa, ale przynosi wielkie szkody dla całego społeczeństwa. Prawo naturalne do wolnego zrzeszania się, przypomina Episkopat, nie może być zgwałcone pod pretekstem różnościrasy czy interesów państwa. List pasterski Episkopatu apeluje do wszystkich wyznań chrześcijańskich o sprawiedliwe rozwiązanie tych problemów poprzez zgodną i solidarną współpracę.

Lotnisko dla helikopterów otworzono na szczycie nowego wieżowca należącego do koncernu lotniczej Pan American. Helikoptery utrzymywać będą komunikację pomiędzy centrum a pobliskimi lotniskami rozsianymi wokół Nowego Jorku.

Migawki ze Świata

● **Projekt który skończył w archiwum.** — Tak długo dyskutowany projekt USA utworzenia międzynarodowej muldeonej siły morskiej poszedł do archiwum, z powodu odmowy Francji oraz groźby drastycznych sankcji ze strony ZSSR.

● **Próbki ziemi z księżyca.** — Druga sonda kosmiczna typu "Surveyor", która Stany Zjednoczone zamierzają wkrótce wysłać, posiadać będzie specjalny przyrząd do zbadania jakości ziemi z powierzchni księżyca.

● **Kto może zastąpić U - Thant'a?** — Choć nikt nie jest przeciwny powtórnemu wyborowi U - Thant'a na gen. sekretarza ONZ, wysuwa się już takich kandydatów jak Austriak Bruno Kreisky i Szwed — Sverker Astrom.

● **Czego dokonał Fanfani w Polsce?** — Praktycznym rezultatem wizyty włoskiego ministra Spraw Zagranicznych Fanfaniego w Polsce było otworzenie konsulatów w Krakowie i Mediolanie oraz "Sali lektury włoskiej" w Warszawie.

● **Castro dostał godną odpowiedź.** — Na chwałbę Fidel Castra, ze gdyby był Brazylijczykiem, już dawno zaprowadziłby komunizm w Brazylii, Juracy Magalhães odpowiedział, że by komunizm w Brazylii nie zdemaskował zaraz "wilka w owczej skórze"

● **USA ograniczają wydatki wojskowe.** — Senat Stanów Zjednoczonych zredukował wydatki wojskowe USA do 2,4 miliardów dolarów, czyli o 409 milionów mniej, aniżeli tego domagał się prezydent Johnson.

● **Trudna decyzja odnośnie Wietnamu.** — Szef Południowej Wietnamu gen. Cao Ky wyraził przekonanie, że albo USA Wietnamu gen. Cao Ky wyraził przekonanie, że albo USA zrobią inwazję na Wietnam Północny, albo wojna obecna potrwa 10 lat.

● **Wspólny Rynek — jedna cena.** — Państwa Wspólnego Rynku Europy podpisały układ, stwarzając jednakową cenę dla produktów rolnych oraz ich wolny przewóz przez granice państw - członków.

● **Rozwody w rekordach.** — Największa liczba rozwodów przypada w USA — 1 rozwód na 4 małżeństwa, dalej w Szwecji — 1 na 5 oraz w ZSSR — 1 rozwód na 6 zawartych małżeństw.

● **Młodzież w ZSSR ucieka do miast.** — Sowiecki dziennik "Literaturnaya Gazeta" podnosi alarm z powodu masowej ucieczki młodych ludzi ze wsi do miast, zwłaszcza w regionie Smoleńska.

● **Skład rządu w Indonezji.** — Obecny rząd Indonezji składa się z 29 ministerów, z których 12 znajduja się w rządzie Sukarno. Gen. Suharto objął urząd prezesa "Prezydium" Indonezji, na miejsce prezydenta Sukarno.

● **Tragedia w Niemczech.** — 34 osób, w tym większość dzieci, zginęło w katastrofie omnibusowej w Niemczech. Byłyto dzieci z Belgii, wracające z wywczasów w Tyrolu.

● **Ustępstwa angielskie w Gibraltarze.** — Dziennik brytyjski "Daily Express" i "Sun" informują, że rząd Anglii poczynił znaczne ustępstwa w Gibraltarze na korzyść Hiszpanii.

● **Hanoi odłożyła sąd nad lotnikami USA.** — Rząd Wietnamu Północnego postanowił odłożyć sąd nad lotnikami amerykańskimi, uwzględniając prośby licznych rządów.